

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ» ΚΑΙ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ»
(ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ)
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ»

Σχέδιο Αξιολόγησης Προγράμματος ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

1^η Τροποποίηση

Έκδοση 2.0
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

1Α. Επιτελική Σύνοψη

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 εγκρίθηκε με την με αριθμό C(2022) 6045 final / 26.8.2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αρχική απόφαση), η οποία τροποποιήθηκε από την με αριθμό C(2024) 3743 final/29.05.2024 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Απόφαση 1ης Αναθεώρησης) και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, με Συνολική Δημόσια Δαπάνη ύψους Π/Υ 3.606.846.168,00 €.

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» έχει σχεδιαστεί στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση «μιας πιο πράσινης Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων».

Το Πρόγραμμα προβλέπεται να υλοποιήσει παρεμβάσεις που θα συμβάλουν σε κεντρικές εθνικές και ενωσιακές στρατηγικές όπως η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος και η μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και ανθρωπίνων παρεμβάσεων στα οικοσυστήματα, η ικανοποίηση του ενωσιακού περιβαλλοντικού κεκτημένου στην διαχείριση αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων, η αστική αναζωογόνηση και η βιώσιμη πολυτροπική αστική μικροκινητικότητα.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 εγκρίθηκε με την α.π. ΕΥΔ/ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 7948/27.07.2023 Απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος (ΑΔΑ: ΡΟΞΙΗ-Β6Η).

Στην παρούσα 1^η Τροποποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης, όπως παρουσιάζεται και αναλύεται στη συνέχεια, προγραμματίζεται να υλοποιηθούν εννέα (9) αξιολογήσεις, από τις οποίες τρεις (3) είναι διαμορφωτικές και έξι (6) είναι αξιολογήσεις ανακεφαλαιωτικές (εφαρμογής και επιπτώσεων), ενώ δύο (2) αξιολογήσεις είναι θεματικές με σκοπό την αξιολόγηση σημαντικών παρεμβάσεων και προτεραιοτήτων του Προγράμματος.

Οι σχεδιαζόμενες αξιολογήσεις που προβλέπονται στην παρούσα 1η Τροποποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης αφορούν :

- Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27 - (διαμορφωτική)
- Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027 - (διαμορφωτική)
- Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060) - (ανακεφαλαιωτική, εφαρμογής)
- Ενδιάμεση αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 - (διαμορφωτική)
- Αξιολόγηση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία και της εφαρμογής των πιλοτικών προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 –(ανακεφαλαιωτική, εφαρμογής)
- Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (ανακεφαλαιωτική, εφαρμογής)
- Τελική αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 – (ανακεφαλαιωτική, εφαρμογής)
- Αξιολόγηση επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027-

(ανακεφαλαιωτική, επιπτώσεων)

- Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (ανακεφαλαιωτική, εφαρμογής)

Στόχος των αξιολογήσεων, είναι η ουσιαστική αποτίμηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή». Σε αυτό το πλαίσιο οι αξιολογήσεις σχεδιάζεται να διεξαχθούν καθ' όλη τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, έτσι ώστε τα παραγόμενα συμπεράσματα ενδιάμεσων αξιολογήσεων να χρησιμοποιηθούν αποδοτικά, παρέχοντας αμερόληπτη κρίση των συνθηκών με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και αποκωδικοποιώντας έτσι τον τρόπο λειτουργίας του Προγράμματος.

Μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονται αξιολογήσεις που αφορούν τη στρατηγική επικοινωνίας και προβολής του Προγράμματος, σε τρεις χρονικές φάσεις, προκειμένου αρχικά να εκτιμηθεί η αναγνωρισιμότητα των παρεμβάσεων του Προγράμματος, εν συνεχεία να αξιολογηθεί η αποδοτικότητα της στρατηγικής επικοινωνίας και στο τέλος να γίνει αποτίμηση της τελικής εφαρμογής.

Ο προϋπολογισμός του παρόντος σχεδίου αξιολόγησης έχει εκτιμηθεί σε 464.350€ προ ΦΠΑ και καλύπτει όλη την περίοδο εφαρμογής του Προγράμματος. Προτείνεται εν γένει να ακολουθηθεί η διαδικασία της επιλογής εξωτερικών αξιολογητών, οι οποίοι με τις κατευθύνσεις και τη συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής, θα αναλάβουν τις αξιολογήσεις που κατά περίπτωση θα καλύπτουν το σύνολο των ακόλουθων κριτηρίων: (1) Αποτελεσματικότητα, (2) Αποδοτικότητα, (3) Συνάφεια, (4) Συνοχή και (5) Ενωσιακή Προστιθέμενη Αξία. Ωστόσο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η αξιολόγηση δύναται να διενεργείται με εσωτερικούς αξιολογητές (στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής). Περαιτέρω, θα επιδιωχθεί η κάλυψη επιπλέον προτεινόμενων κριτηρίων, όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή.

1B . Executive Summary

The Programme "Environment and Climate Change" for the 2021-2027 Programming Period was approved under Implementing Decision C (2022) 6045 final/26.8.2022 of the European Commission (Initial Decision), which was amended by Implementing Decision C (2024) 3743 final/29.05.2024 of the European Commission (1st Amendment Implementing Decision) and is co-financed by the European Regional Development Fund – ERDF and the Cohesion Fund – CF, with a total public expenditure of EUR 3.606.846.168,00.

The Programme "Environment and Climate Change" has been designed under Policy Objective 2 of the NSRF 2021-2027 to promote "a greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation, risk prevention and management, and sustainable urban mobility".

The Programme aims at implementing interventions that contribute to strategic national and EU policies regarding the environment, energy and climate, such as:

- *Energy efficiency improvement of the building stock and the clean energy transition to minimise greenhouse gas emissions.*
- *Climate change adaptation.*
- *Prevention and management of risks related to the impacts of climate change and human interventions on ecosystems.*
- *Meeting the EU environmental acquis in waste and water management by integrating circular economy considerations.*
- *Biodiversity conservation and sustainable use of natural resources.*
- *Urban regeneration and*
- *Sustainable multimodal urban micromobility.*

The present Evaluation Plan of the Programme "Environment and Climate Change" 2021-2027 involves nine (9) different evaluations planned, out of which six (6) are implementation evaluations, three (3) formative and (6) summative. Two (2) evaluations will be thematic for the evaluation of important interventions and priorities.

The evaluations described in this plan involve:

- 1. Evaluation of the impact of the closure plan of OP-YMEPERAA 2014-2020 on the programming of PEKA 21-27 and the impact of the energy sector interventions of the Sectoral Programmes of PP 2014-2020 on the planning and programming of Priority 1 of PEKA 21-27 - (formative)*
- 2. Public research on the recognition of policies in the fields of energy, environment and civil protection, to be implemented in the New Programming Period NSRF 2021-2027 - (formative)*
- 3. Mid-term Evaluation of the Programme "Environment and Climate Change" 2021-2027 (Implementation Assessment) for the final allocation of the flexibility amount - Article 18 of Regulation OJ 2021/1060) - (summative- implementation)*
- 4. Mid-term evaluation of the Programme's "Environment and Climate Change" 2021 - 2027 Communication Strategy – (formative)*
- 5. Evaluation of the interventions implemented under Priority 4 "Integrated Waste Management – Transition to Circular Economy and of the Pilot Projects for the "Holistic Management of Water and Urban Waste Water" under Priority 5 of the Programme "Environment and Climate Change" 2021 -2027 – (summative, implementation)*
- 6. Evaluation of the Programme's "Environment and Climate Change" 2021 -2027 Strategic Importance Projects – (summative, implementation)*
- 7. Final evaluation for the implementation of the Programme's "Environment and Climate Change" 2021 - 2027 Communication Strategy – (summative, implementation)*
- 8. Impact assessment of the Programme "Environment and Climate Change" 2021 -2027- (summative, impact)*
- 9. Ex post Evaluation of the Programme "Environment and Climate Change" 2021 - 2027 (summative, implementation)*

The objective of the Evaluation Plan is to assess effectively the results and impacts of the Programme "Environment and Climate Change". In this framework, the evaluations are planned to be carried out throughout the PP 2021-2027, so that the conclusions of mid-term evaluations can be used efficiently, providing thus an impartial judgement of the conditions based on the evidence data available and decoding the way the Programme proceeds.

Regarding the communication and visibility strategy of the Programme, the evaluation plan includes three different phases, to assess in the beginning the recognisability of the interventions executed, then evaluate the efficiency of the communication strategy and finally assess the final implementation.

The budget for this evaluation plan has been estimated at EUR €464.350 (before VAT) and covers the entire period of implementation of the Programme throughout PP 2021-2027. It is generally proposed to follow a procedure of external evaluators' selection, who, under the guidance and cooperation of the Managing Authority, will carry out the evaluations proposed and that will cover appropriately the following criteria: (1) Effectiveness, (2) Efficiency, (3) Relevance, (4) Coherence and (5) EU Added Value. However, in specific cases the evaluation may be carried out with internal evaluators (managing authority staff). Furthermore, additional proposed criteria such as inclusiveness, non-discrimination and visibility will be applied.

2. Στόχοι Σχεδίου Αξιολόγησης

2.1 Εισαγωγή – Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 εγκρίθηκε αρχικά με την με αριθμό C(2022) 6045 final / 26.8.2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία τροποποιήθηκε από την με αριθμό C(2024) 3743 final/29.05.2024 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Απόφαση 1ης Αναθεώρησης).

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» έχει σχεδιαστεί στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 - ΣΠ2 - του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση «μιας πιο πράσινης και ανθεκτικής Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές του άνθρακα και καθ' οδόν προς μία οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας».

Στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος, που ικανοποιούν την αντιμετώπιση αντίστοιχων προκλήσεων για τη χώρα, είναι :

- Η προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και χρήση ΑΠΕ για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα.
- Η αστική αναζωογόνηση με έμφαση στο δομημένο και φυσικό αστικό περιβάλλον.
- Η βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα-μικροκινητικότητα.
- Η ικανοποίηση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στην διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας.
- Η διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής – ΤΣ και η Συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε Π/Υ 3.606.846.168,00 €.

Ο επιμερισμός των διαθέσιμων πόρων ανά Ταμείο παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1 : Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» - ΠΕΚΑ 2021-2027 - Κατανομή Πόρων ανά Ταμείο

Πρόγραμμα “Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή” 2021-2027			
Ταμείο / Κατηγορία Περιφέρειας	Συνεισφορά της Ένωσης (€)	Εθνική Συνεισφορά (€)	Συνολική Δημόσια Δαπάνη (€)
ΕΤΠΑ – Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες	1.160.818.317,00	204.850.302,00	1.365.668.619,00
ΕΤΠΑ – Περιφέρειες σε Μετάβαση	210.736.662,00	140.491.115,00	351.227.777,00
Ταμείο Συνοχής - ΤΣ	1.606.457.300,00	283.492.472,00	1.889.949.772,00
Σύνολο	2.978.012.279,00	628.833.889,00	3.606.846.168,00

Το πρόγραμμα συμβάλλει με πόρους ύψους 1,2 δισ. € Κ.Σ., μέσω δράσεων ΕΤΠΑ (37,42% του ΕΣΠΑ) και 353,2 εκ. € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ (32,55% του ΕΣΠΑ), στην επίτευξη των κλιματικών στόχων. Παράλληλα συμβάλλει με πόρους 187,4 εκ., € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΕΤΠΑ και 290,1 εκ. € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ, στην επίτευξη των στόχων διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει συνολικά εννέα (9) Προτεραιότητες. Οι Προτεραιότητες 1, 2 και 3 συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, οι Προτεραιότητες 4 και 5 συγχρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το Ταμείο Συνοχής, ενώ οι Προτεραιότητες 6 και 7 περιλαμβάνουν πόρους του ΕΤΠΑ μόνο. Οι Προτεραιότητες 8 και 9 αφορούν δράσεις της Τεχνικής Βοήθειας. Η Προτεραιότητα 8 συγχρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ, ενώ η Προτεραιότητα 9 αφορά πόρους του Ταμείου Συνοχής – ΤΣ.

Τον Ιανουάριο 2024, δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2039 που παρέχει τη δυνατότητα τμηματοποίησης έργων της Π.Π. 2014-2020 τα οποία εμπίπτουν σε τομείς, όπως η αποθήκευση, μεταφορά και διανομή φυσικού αερίου και η υγειονομική ταφή των οικιακών αποβλήτων (άρθρο 118α ΚΚΔ), διαμορφώθηκε πρόταση για την 1η αναθεώρηση του ΠΕΚΑ. Η 1η αναθεώρηση του ΠΕΚΑ εγκρίθηκε με την υπ' αριθμό C(2024) 3743 final/29.5.2024 Εκτελεστική Απόφαση της Ε.Ε. Τα κύρια σημεία της 1ης Αναθεώρησης του Προγράμματος αφορούν:

Α) Προσθήκη νέων Πεδίων Παρέμβασης:

185 - Φυσικό αέριο: αποθήκευση, μεταφορά και διανομή, με μετακίνηση πόρων ΕΤΠΑ ύψους ΣΔΔ 51.000.000€ από το ΠΠ 073 της προτεραιότητας 3 στην Προτεραιότητα 1.

183 - Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: υγειονομική ταφή με μετακίνηση πόρων ΤΣ ύψους ΣΔΔ 18.000.000€ από το ΠΠ 068 της προτεραιότητας 4

045 - Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης με μετακίνηση πόρων ΕΤΠΑ ύψους ΣΔΔ 70.000.000€ από το ΠΠ 042 της προτεραιότητας 2.

Β) Ανακατανομή οικονομικών πόρων Προγράμματος

Για την εισαγωγή του ΠΠ 185 έγινε μεταφορά 51 εκατ.€ πόρων ΕΤΠΑ της προτεραιότητας 3 προς την προτεραιότητα 1, για την εισαγωγή του ΠΠ 183 έγινε μεταφορά 18 εκατ.€ πόρων ΤΣ από το ΠΠ 068 εντός της προτεραιότητας 4, ενώ για τη εισαγωγή του ΠΠ 045 έγινε μεταφορά 70 εκατ.€ πόρων ΕΤΠΑ από το ΠΠ 042 εντός της προτεραιότητας 1. Η εν λόγω ανακατανομή δεν επηρέασε τη συνολική κατανομή των οικονομικών πόρων του αρχικού Προγράμματος ανά Ταμείο (ΤΣ και ΕΤΠΑ) και είδος περιφέρειας για το ΕΤΠΑ, ενώ παράλληλα δεν επηρεάστηκε η συνολική συνεισφορά του Προγράμματος στην επίτευξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής.

Γ) Προσθήκη δεικτών – επικαιροποίηση πλαισίου επίδοσης, άλλων στοιχείων

Στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης του Προγράμματος κρίθηκε επίσης απαραίτητη: α) η προσθήκη νέων δεικτών για την παρακολούθηση των νέων Πεδίων Παρέμβασης και τη βελτίωση παρακολούθησης της επίτευξης των στόχων του Προγράμματος, β) η κατ' αναλογία τροποποίηση στις τιμές στόχων των δεικτών σε Πεδία Παρέμβασης με τροποποίηση Π/Υ και γ) η συμπλήρωση και επικαιροποίηση των απαραίτητων στοιχείων και πεδίων στο κείμενο του Προγράμματος, στην Έκθεση Τεκμηρίωσης Εκτίμησης DNSH, αλλά και στην αρίθμηση κατηγορίας δράσεων που έλαβε χώρα μετά την έγκριση του Προγράμματος.

Στον Πίνακα 2 κατωτέρω, παρουσιάζονται αναλυτικά οι Προτεραιότητες του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, οι Ειδικοί Στόχοι και τα συσχετιζόμενα Πεδία Παρέμβασης, καθώς και ενδεικτικές δράσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο κάθε Προτεραιότητας, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί σε συνέχεια της 1^{ης} Αναθεώρησης του Προγράμματος.

Πίνακας 2 : Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» - ΠΕΚΑ 2021-2027 – Προτεραιότητες, Ειδικοί Στόχοι, Πεδία Παρέμβασης και ενδεικτικές Σχεδιαζόμενες Δράσεις

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΠΠ)	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
Προτεραιότητα 1 «Ενεργειακή απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές» (ΕΤΠΑ / Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2i (RSO2.1.) : Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	ΠΠ 038 : Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργειακή αναβάθμιση για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημοσίων κτιρίων, κατοικιών και ΜΜΕ Δράσεις συμπαράγωγής ή/και κατασκευή ή εκσυγχρονισμό δικτύων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης υψηλής απόδοσης Ολοκλήρωση των έργων αντικατάστασης συστημάτων θέρμανσης με συστήματα φυσικού αερίου σε περιοχές απολιγνιτοποίησης – Φάση Β (Φλώρινα και Μεγαλόπολη)
		ΠΠ 040 : Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ ή στις μεγάλες επιχειρήσεις και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	
		ΠΠ 042 : Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	
		ΠΠ 044 : Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	
		ΠΠ 045 : Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	
		ΠΠ 054 : Συμπαράγωγή υψηλής απόδοσης, τηλεθέρμανση και τηλεψύξη	
		ΠΠ 185 : Φυσικό αέριο: αποθήκευση, μεταφορά και διανομή	
Προτεραιότητα 1 «Ενεργειακή απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές» (ΕΤΠΑ / Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2ii (RSO2.2.) : Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν	ΠΠ 047 : Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: αιολική	<ul style="list-style-type: none"> Παραγωγή και χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Δράσεις υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Αξιοποίηση γεωθερμικής ενέργειας και βιομάζας
		ΠΠ 048 : Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή	
		ΠΠ 049 : Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	
		ΠΠ 051 : Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: θαλάσσια	
		ΠΠ 052 : Άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της γεωθερμικής ενέργειας)	
	ΕΣ 2iii (RSO2.3.) : Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε	ΠΠ 053 : Έξυπνα ενεργειακά συστήματα (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων και των συστημάτων ΤΠΕ) και σχετικά συστήματα αποθήκευσης	<ul style="list-style-type: none"> Συστήματα αποθήκευσης ενέργειας Διασύνδεση νησιών Έξυπνα συστήματα μεταφοράς και διανομής ενέργειας Ολοκλήρωση των έργων κατασκευής δικτύων διανομής φυσικού αερίου σε Δήμους (Φάση Β') Ολοκλήρωση του έργου αποθήκευσης και ανεφοδιασμού υγροποιημένου φυσικού
		ΠΠ 185 : Φυσικό αέριο: αποθήκευση, μεταφορά και διανομή	

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΠΠ)	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
			αερίου (LNG) – ΑΣΦΑ Αλεξανδρούπολης και της Νέας Προβλήτας Small Scale LNG στον Τερματικό Σταθμό Ρεβυθούσας
Προτεραιότητα 2 «Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή» (ΕΤΠΑ / Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2iv (RSO2.4.) : Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	ΠΠ 058 : Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα) ΠΠ 059 : Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα) ΠΠ 060 : Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	<ul style="list-style-type: none"> • Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας • Έργα αντιδιαβρωτικής προστασίας ακτών • Έργα πράσινων υποδομών (πράσινη στέγη, κήποι βροχής, συλλεκτήρες φυσικού φιλτραρίσματος νερού) • Δράσεις πρόληψης και διαχείρισης δασικών πυρκαγιών (διαχ/κά σχέδια κλπ)
Προτεραιότητα 3 «Αστική Αναζωογόνηση» (ΕΤΠΑ / Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2vii (RSO2.7.) : Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	ΠΠ 073 : Αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένου εδάφους ΠΠ 077 : Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου ΠΠ 079 : Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	<ul style="list-style-type: none"> • Έργα αστικών αναπλάσεων • Έργα πράσινων και μπλε υποδομών • Έργα απορρύπανσης μολυσμένων αστικών και περιφερειακών περιοχών • Συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου αστικών περιοχών
Προτεραιότητα 4 «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία» (Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2vi (RSO2.6.) : Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	ΠΠ 067 : Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης ΠΠ 068 : Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: επεξεργασία υπολειμμάτων αποβλήτων ΠΠ 070 : Διαχείριση επαγγελματικών, βιομηχανικών αποβλήτων:	<ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες Μονάδες Ανάκτησης Ανακύκλωσης (ΜΑΑ) • Μονάδες κομποστοποίησης (ΜΕΒΑ) • Δράσεις Κυκλικής Οικονομίας (δράσεις χωριστής συλλογής και μεταφοράς στην πηγή)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΠΠ)	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
		υπολειμματικά και επικίνδυνα απόβλητα ΠΠ 071 : Προώθηση της χρήσης ανακυκλωμένων υλικών ως πρώτων υλών ΠΠ 183 : Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: υγειονομική ταφή	βιοαποβλήτων και λοιπών ανακυκλώσιμων υλικών, δράσεις κυκλικής επιχειρηματικότητας, κ.λπ.) • Ολοκλήρωση τμηματοποιημένων έργων ΧΥΤΥ της ΠΠ 2014-2020
Προτεραιότητα 5: «Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων» (Ταμείο Συνοχής)	ΕΣ 2ν (RSO2.5.) : Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	ΠΠ 062 : Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) ΠΠ 064 : Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών) ΠΠ 065 : Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	• Ολοκλήρωση έργων αστικών λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας (τμηματοποιημένα έργα) • Πιλοτικές δράσεις ολιστικής διαχείρισης ύδρευσης και αποχέτευσης (Υγροβιότοπος Έβρου – Αλεξανδρούπολη, Κορινθιακός κόλπος, Κασσάνδρα Χαλκιδικής, Ρέθυμνο) • Δράση «Εξοικονομώ στην Αποχέτευση» • Σχέδια διαχείρισης, προγράμματα παρακολούθησης ποιότητας υδάτων, εθνικές στρατηγικές
Προτεραιότητα 6 «Προστασία της Βιοποικιλότητας» (ΕΤΠΑ)	ΕΣ 2vii (RSO2.7.) : Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	ΠΠ 078 : Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000 ΠΠ 079 : Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	• Καθορισμός στόχων διατήρησης για τις υπολειπόμενες περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος • Ολοκλήρωση Σχεδίων δράσης, ειδών/οικοτόπων και Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών • Υποστήριξη του νέου μοντέλου διοίκησης και διαχείρισης των περιοχών Natura • Χαρτογράφηση Θαλάσσιων οικοτόπων • Εφαρμογή μέτρων διαχείρισης ειδών/οικοτόπων • Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε προστατευόμενα είδη, οικοτόπους και περιοχές • Μετριασμός των επιπτώσεων των μεγάλων υποδομών σε περιοχές Natura 2000 και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΠΠ)	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
Προτεραιότητα 7 «Βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα» (ΕΤΠΑ)	ΕΣ 2viii (RSO2.8.) : Πρώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	ΠΠ 083 : Υποδομές ποδηλασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ποδηλατοδρόμων και δικτύου ποδηλατοδρόμων • Ενίσχυση της χρήσης ηλεκτρικών κοινόχρηστων ποδηλάτων πόλης και ψηφιακών εφαρμογών υποστήριξης των χρηστών καθώς και πιλοτικές δράσεις μικροκινητικότητας
Προτεραιότητα 8 «Τεχνική Βοήθεια» (ΕΤΠΑ)	-	ΠΠ 179 : Ενημέρωση και επικοινωνία ΠΠ 180 : Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος ΠΠ 181 : Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων ΠΠ 182 : Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις Πληροφόρησης και Επικοινωνίας • Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, διάδοσης των αποτελεσμάτων και διάχυσης καλών πρακτικών • Δράσεις για την ένταξη, διοίκηση, παρακολούθηση, επίβλεψη, επαλήθευση, έλεγχο και ολοκλήρωση των έργων
Προτεραιότητα 9 «Τεχνική Βοήθεια» (Ταμείο Συνοχής)	-	ΠΠ 179 : Ενημέρωση και επικοινωνία ΠΠ 180 : Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος ΠΠ 181 : Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων ΠΠ 182 : Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις αξιολόγησης, εκπόνησης ή επικαιροποίησης μελετών και σύνταξης φακέλων μεγάλων έργων • Δράσεις συλλογής δεδομένων • Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών • Δράσεις εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης εμπλεκόμενων φορέων

Η 1^η αναθεώρηση του Προγράμματος, σε συνδυασμό με την διαδικασία κλεισίματος των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 με σημαντικές συνέπειες στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», είχε ως συνέπεια την ανάγκη τροποποίησης του Σχεδίου Αξιολόγησης, κυρίως ως προς την ανάγκη μετάθεσης του χρονοδιαγράμματος των προγραμματισμένων αξιολογήσεων του έτους 2024.

Στην προτεινόμενη 1^η Τροποποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, όπως παρουσιάζεται και αναλύεται στη συνέχεια, προγραμματίζεται να υλοποιηθούν συνολικά εννέα (9) αξιολογήσεις, από τις οποίες τρεις (3) είναι διαμορφωτικές και έξι (6) είναι αξιολογήσεις ανακεφαλαιωτικές (εφαρμογής και επιπτώσεων), ενώ δύο (2) αξιολογήσεις είναι θεματικές με σκοπό την αξιολόγηση σημαντικών παρεμβάσεων και προτεραιοτήτων του Προγράμματος.

Στόχος του συνόλου των αξιολογήσεων, που πρόκειται να διεξαχθούν, είναι η ουσιαστική αποτίμηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή». Σε αυτό το πλαίσιο οι αξιολογήσεις σχεδιάζεται να διεξαχθούν καθ' όλη τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, έτσι ώστε τα παραγόμενα συμπεράσματα ενδιάμεσων αξιολογήσεων να χρησιμοποιηθούν αποδοτικά, παρέχοντας αμερόληπτη κρίση των συνθηκών με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και αποκωδικοποιώντας έτσι τον τρόπο λειτουργίας του Προγράμματος.

Οι αξιολογήσεις του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», έχοντας σαν σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησής του, θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου τόσο σε σχέση με την εφαρμογή (αξιολογήσεις εφαρμογής), όσο και με τις επιπτώσεις μίας παρέμβασης (αξιολογήσεις επιπτώσεων), ενώ θα πραγματοποιηθούν διαμορφωτικές (formative) και ανακεφαλαιωτικές αξιολογήσεις (summative). Προτείνονται και τα δύο είδη αξιολόγησης, καθώς απαιτείται αρχικά με τη διαμορφωτική αξιολόγηση να γίνει κατανοητό τι είναι αποτελεσματικό και τι δεν είναι αποτελεσματικό, σύμφωνα με το σχεδιασμό μίας παρέμβασης και στη συνέχεια με την αξιολόγηση επιπτώσεων να εκτιμηθούν οι συνολικές επιπτώσεις της παρέμβασης. Και τα δύο είδη αξιολόγησης είναι απαραίτητα να πραγματοποιούνται, ανάλογα με τη χρονική στιγμή στον κύκλο ζωής μίας παρέμβασης.

Οι αξιολογήσεις θα καλύπτουν το σύνολο των κριτηρίων, όπως αυτά αναφέρονται στις σχετικές Οδηγίες Εκπόνησης της Γεν. Δ/σης Στρατηγικής, Σχεδιασμού & Εφαρμογής ΕΣΠΑ (οδηγία με αρ. πρωτ. 41662/05-05-2023 και οδηγία με αρ. πρωτ. 128776/ΕΑΣ 971/11-12-2015) και αναλύονται στη συνέχεια στο Κεφάλαιο 4 και στα Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων, δηλαδή: (1) Αποτελεσματικότητα, (2) Αποδοτικότητα, (3) Συνάφεια, (4) Συνοχή και (5) Ενωσιακή Προστιθέμενη Αξία. Ωστόσο, πέραν των ανωτέρω αναφερομένων κριτηρίων θα επιδιωχθεί η κάλυψη επιπλέον προτεινόμενων κριτηρίων, όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή.

2.2 Εστίαση των Αξιολογήσεων

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αποτελεί σε σημαντικό βαθμό το διάδοχο πρόγραμμα του Τομέα Περιβάλλοντος του Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», ενώ παρουσιάζει συνάφεια και με παρεμβάσεις του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» της περιόδου 2014-2020. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου παρατίθενται, και αναλύονται όπου απαιτείται, παλαιότερες ή τρέχουσες αξιολογήσεις οι οποίες είτε συνέβαλαν στη βελτίωση του προγραμματισμού 2021-2027, είτε αποτελούν βάση για το σχεδιασμό των παρεμβάσεων και κατ' επέκταση των προγραμματιζόμενων αξιολογήσεων του Προγράμματος.

Αξιολογήσεις κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, οι απαιτήσεις για τη διαδικασία αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθορίστηκαν από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 1303/2013, όπου προβλέπονταν, μεταξύ άλλων να πραγματοποιούνται αξιολογήσεις με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων καθώς και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεών τους. Ο αντίκτυπος των προγραμμάτων αξιολογείται σύμφωνα με την αποστολή κάθε ΕΔΕΤ σε σχέση με τους στόχους της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Κατά την ΠΠ 2014-2020 τα κράτη μέλη πραγματοποίησαν εκ των προτέρων αξιολογήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού κάθε προγράμματος και υποβάλλονται στην Επιτροπή – οι οποίες υποβλήθηκαν ταυτόχρονα με το πρόγραμμα. Η εν λόγω υποχρέωση δεν προβλέπεται στην ΠΠ 2021-2027.

Κατά την ΠΠ 2014-2020, η Διαχειριστική Αρχή όφειλε να διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεων για κάθε πρόγραμμα βάσει του σχεδίου αξιολόγησης και ότι κάθε αξιολόγηση υπόκειται σε κατάλληλη παρακολούθηση σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο. Τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, μια αξιολόγηση εκτιμά τον τρόπο με τον οποίο η υποστήριξη από τα ΕΔΕΤ έχει συμβάλει στην επίτευξη των στόχων για κάθε άξονα προτεραιότητας. Τέλος, οι διαχειριστικές αρχές έπρεπε να υποβάλλουν στην Επιτροπή για κάθε πρόγραμμα, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, έκθεση η οποία να παρουσιάζει συνοπτικά τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού και τις κύριες εκροές και αποτελέσματα του προγράμματος, διατυπώνοντας σχόλια σχετικά με τις κοινοποιηθείσες πληροφορίες.

Ειδικότερα σε σχέση με τα Προγράμματα ενδιαφέροντος για το ΠΕΚΑ 2021-2027 έχουν λάβει χώρα οι ακόλουθες αξιολογήσεις:

Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) – Αξιολογήσεις ΠΠ 2014-2020

Κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, σε συνέχεια του Σχεδίου Αξιολόγησης που καταρτίσθηκε, η ΕΥΔ του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020” – ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ - διενήργησε ένα σύνολο αξιολογήσεων σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του ΕΠ, με στόχο την ανάλυση και αξιοποίηση των δεδομένων υλοποίησης, τη διατύπωση συμπερασμάτων και συστάσεων και τη λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων κατά τις αναθεωρήσεις του Προγράμματος.

Το σύνολο των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020 για το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.

Πίνακας 3 : Αξιολογήσεις που διεξήχθησαν για το Ε.Π “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020” κατά την ΠΠ 2014-2020

A/A	Τίτλος Αξιολόγησης	Ολοκλήρωση Αξιολόγησης	Τίτλος Παραδοτέου	Σύντομη περιγραφή των αντικειμένων της Αξιολόγησης
1	Εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020”	Δεκέμβριος 2014	Τελική Έκθεση της εκ των προτέρων (exante) αξιολόγησης του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ με ενσωματωμένες τις τυχόν παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Η εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ ολοκληρώθηκε κατά την υποβολή του Προγράμματος και υποβλήθηκε ως συνημμένο αυτού στην ηλεκτρονική βάση SFC της Ε.Ε.
2	Αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας” για την επικαιροποίηση του σχεδιασμού του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Τομέας Μεταφορών	Μάιος 2017	Οριστική έκδοση της συνολικής Έκθεσης Αξιολόγησης	Επανεξέταση της βάσης αναφοράς (baseline) του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον Τομέα Μεταφορών υπό το πρίσμα των τελικών επιτευγμάτων του ΕΠ-ΕΠ της ΠΠ 2007-2013.
3	Αξιολόγηση της Πορείας Εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014 -2020”	Δεκέμβριος 2018	Τελική Έκθεση Αξιολόγησης Πορείας Εφαρμογής του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	Η Ενδιάμεση Αξιολόγηση της πορείας Εφαρμογής του ΕΠ -ΥΜΕΠΕΡΑΑ αξιοποιήθηκε για τη διαμόρφωση της πρότασης της 2ης Αναθεώρησης, ολοκληρώθηκε το 12/2018 και αφορά στο σύνολο του Προγράμματος.
4	Αξιολόγηση Εφαρμογής Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Δεκέμβριος 2019	Έκθεση Αξιολόγησης Εφαρμογής Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2016-2019	Η αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας. Ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο 2019 και αφορά στο σύνολο του Προγράμματος.
5	Εκτίμηση των Κινδύνων μη υλοποίησης και ολοκλήρωσης του ΕΠ -ΥΜΕΠΕΡΑΑ με βάση τις	Νοέμβριος 2020	Εκτίμηση κινδύνων υλοποίησης των πράξεων του ΕΠ –	Αφορά στο σύνολο του Προγράμματος. Αφορά στην (α) την εκτίμηση των κινδύνων μη υλοποίησης και

A/A	Τίτλος Αξιολόγησης	Ολοκλήρωση Αξιολόγησης	Τίτλος Παραδοτέου	Σύντομη περιγραφή των αντικειμένου της Αξιολόγησης
	πράξεις		ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	ολοκλήρωσης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με βάση τις πράξεις και (β) την αξιολόγηση της πορείας Εφαρμογής του, με στόχο τη διαμόρφωση της πρότασης 4ης Αναθεώρησής του.
6	Αξιολόγηση της πορείας Εφαρμογής του ΕΠ - ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Σεπτέμβριος 2021	Αξιολόγηση της πορείας Εφαρμογής του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ - Επιτελική σύνοψη των συμπερασμάτων και των συστάσεων της Αξιολόγησης	Ενδιάμεση Αξιολόγηση της πορείας Εφαρμογής του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ με σκοπό την αξιοποίησή της για τη διαμόρφωση της πρότασης της 6ης Αναθεώρησης. Αφορά στο σύνολο Προγράμματος.
7	Σύνθεση ευρημάτων των αξιολογήσεων του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	Δεκέμβριος 2022	Σύνθεση ευρημάτων των αξιολογήσεων του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	
8	Αξιολόγηση της Εφαρμογής του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Οκτώβριος 2023	Αξιολόγηση της Πορείας Εφαρμογής του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	Αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του ΕΠ, στην επίτευξη των στόχων του Πλαισίου Επιδόσεων Κατάρτιση της 6 ^{ης} Αναθεώρησης του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ (τελική Αναθεώρηση) με στόχο τη διαμόρφωση ικανών συνθηκών για ένα «επιτυχές κλείσιμο» του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Επιπλέον, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, το οποίο πρόκειται να αναθεωρηθεί, προγραμματίζεται εντός του 2025 η ανάθεση των παρακάτω αξιολογήσεων :

- η Αξιολόγηση των Επιπτώσεων του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ
- η 2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής της Επικοινωνίας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Η αξιολόγηση και αποτίμηση της προόδου βασικών τομέων παρέμβασης του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ αποτέλεσαν σε πολύ μεγάλο βαθμό τη βάση για το σχεδιασμό του ΠΕΚΑ 2021-2027, ως lessons learnt.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σε συνέχεια των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν για το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, εκπονήθηκαν και οι ακόλουθες αποτιμήσεις των φορέων του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ, οι οποίες αξιοποιήθηκαν για την σύνταξη των Προγραμμάτων «Μεταφορές» και «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (ΠΕΚΑ) της νέας ΠΠ, σύμφωνα με τον κάτωθι Πίνακα 4.

Πίνακας 4: Αποτιμήσεις Φορέων του Ε.Π “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020”

Σελίδα | 13

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020

A/A	Σύντομη περιγραφή των δράσεων/ παρεμβάσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο της Αξιολόγησης	Τίτλος	Ταμεία που αφορούν την αξιολόγηση	Θεματικοί Στόχοι – Θ.Σ
1	Αποτίμηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας Δικαιούχων / Φορέων Υλοποίησης και εξέταση των μηχανισμών υποστήριξής τους. Ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2022 και αφορά στο σύνολο των φορέων του Προγράμματος ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ	«Σύμβουλος για την αποτίμηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας Δικαιούχων / Φορέων Υλοποίησης και εξέταση των μηχανισμών υποστήριξής τους»	ΕΤΠΑ - ΤΣ	4 – 5 – 6 - 7
2	Αποτίμηση των Φορέων και του Πλαισίου Λειτουργίας των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων. Ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2022 και αφορά στους δύο τομείς του Προγράμματος ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ	«Σύμβουλος για την αξιολόγηση των Φορέων και του Πλαισίου Λειτουργίας των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων των τομέων Μεταφορών και Περιβάλλοντος»	ΕΤΠΑ - ΤΣ	4 – 5 – 6 - 7

ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ) – Αξιολογήσεις ΠΠ 2014-2020

Λόγω συνάφειας με επιμέρους τομείς του ΠΕΚΑ 2021-2027, θα πρέπει να γίνει σύντομη αναφορά στις αξιολογήσεις που έχει διεξαχθεί κατά την ΠΠ 2014-2020 και η ΕΥΔ ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», δεδομένου ότι το ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 έχει χρηματοδοτήσει, μεταξύ άλλων, παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης, παρόμοιες με τις παρεμβάσεις που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1 «Ενεργειακή Απόδοση – Προώθηση ΑΠΕ – Ενεργειακές Υποδομές». Η εν λόγω Προτεραιότητα αφορά σε πλέγμα παρεμβάσεων (α) ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας σε ιδιωτικά κτίρια (ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ) και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, (β) ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας σε Δημόσια Κτίρια με υψηλό ανθρακικό αποτύπωμα και ταυτόχρονα μεγάλη αρχιτεκτονική αξία (πρόγραμμα ΔΙΑΤΗΡΩ), (γ) ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών για παραγωγή ηλεκτρικής, θερμικής και ψυκτικής ενέργειας από ΑΠΕ και (δ) επενδύσεις σε αναβάθμιση ή/και κατασκευή νέων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας.

Κατά την ΠΠ 2014-2020 η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 διενήργησε εκ των προτέρων αξιολόγηση το 2015, για τις «Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Κατοικίες» (ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 – ΑΠ 3 – ΘΣ 4 – ΕΣ 4c) και σε συνέχεια της σύστασης του Ταμείου «Εξοικονομώ II», η οποία επικαιροποιήθηκε το 2016 και το 2020, ως εξής:

- ΕΧ ANTE Αξιολόγηση Ταμείου Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Κατοικίες (2015) – «ΕΧ ANTE Αξιολόγηση Χρηματοδοτικού Μέσου για δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα κατά την περίοδο 2014-2020: Αξιολόγηση αστοχιών αγοράς».
- 1η Επικαιροποίηση ΕΧ-ANTE Αξιολόγησης Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Κατοικίες (2016) και 2η Επικαιροποίηση ΕΧ-ANTE Αξιολόγησης Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Κατοικίες (2020) - Αναθεώρηση και επικαιροποίηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης του προτεινόμενου χρηματοδοτικού μέσου με στόχο παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα κατά την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.

Εφόσον απαιτηθεί να οργανωθούν ανάλογα χρηματοδοτικά μέσα και για το ΠΕΚΑ 2021-2027, θα αξιοποιηθεί η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και η τεχνογνωσία που αποκτήθηκε για την εκπόνηση анаλογων αξιολογήσεων.

Επιπλέον, είναι σε εξέλιξη η Αξιολόγηση των Επιπτώσεων του ΕΠ ANEK, η οποία όταν ολοκληρωθεί μπορεί να δώσει χρήσιμα συμπεράσματα για τον τομέα ενέργειας του ΠΕΚΑ 2021-2027.

Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

Στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, οι απαιτήσεις για τη διαδικασία αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθορίζονται από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060 του Ευρωπ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Οι υποχρεώσεις για τις «Αξιολογήσεις από το Κράτος Μέλος» καθορίζονται στο Άρθρο 44 του Καν. 2021/1060, όπου προβλέπονται τα ακόλουθα :

«Άρθρο 44 του Καν. 2021/1060 - Αξιολογήσεις από το Κράτος Μέλος

1. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή διενεργεί αξιολογήσεις των προγραμμάτων σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνοχή και ενωσιακή προστιθέμενη αξία, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι αξιολογήσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν και άλλα σχετικά κριτήρια —όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή— καθώς και περισσότερα του ενός προγράμματα.
2. Επιπροσθέτως, έως τις 30 Ιουνίου 2029 θα διενεργηθεί αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα προκειμένου να αποτιμηθεί ο αντίκτυπός του.
3. Οι αξιολογήσεις ανατίθενται σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που είναι λειτουργικά ανεξάρτητοι.
4. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι αναγκαίες διαδικασίες για την παραγωγή και συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τις αξιολογήσεις.
5. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή καταρτίζει σχέδιο αξιολόγησης το οποίο μπορεί να καλύπτει περισσότερα του ενός προγράμματα. Για το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει ενδιάμεση αξιολόγηση, η οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις 31 Μαρτίου 2024.
6. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή υποβάλλει το σχέδιο αξιολόγησης στην επιτροπή παρακολούθησης το αργότερο ένα έτος μετά την απόφαση για την έγκριση του προγράμματος.
7. Όλες τις αξιολογήσεις δημοσιεύονται στον ιστότοπο που αναφέρεται στο άρθρο 49 παράγραφος 1.»

Επιπρόσθετα, στην περίπτωση που η Διαχειριστική Αρχή πρόκειται να καταβάλει συνεισφορά προγράμματος με τη χρήση χρηματοδοτικών μέσων, θα πρέπει να διενεργείται εκ των προτέρων αξιολόγηση, σύμφωνα τα αναφερόμενα στο Άρθρο 58 του Καν. 2021/1060 και συγκεκριμένα:

«Άρθρο 58 – Παράγρ. 3 του Καν. 2021/1060 – Χρηματοδοτικά Μέσα

Η κατάλληλη στήριξη από τα Ταμεία μέσω χρηματοδοτικών μέσων βασίζεται σε εκ των προτέρων αξιολόγηση η οποία καταρτίζεται υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση ολοκληρώνεται πριν οι διαχειριστικές αρχές καταβάλουν συνεισφορές προγράμματος σε χρηματοδοτικά μέσα.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το προτεινόμενο ποσό συνεισφοράς προγράμματος σε χρηματοδοτικό μέσο και το εκτιμώμενο αποτέλεσμα μόχλευσης, συνοδευόμενα από σύντομη αιτιολόγηση·
- β) τα προτεινόμενα χρηματοδοτικά προϊόντα που πρόκειται να προσφερθούν, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής ανάγκης για διαφοροποιημένη μεταχείριση των επενδυτών·
- γ) την προτεινόμενη ομάδα-στόχο τελικών αποδεκτών·
- δ) την αναμενόμενη συμβολή του χρηματοδοτικού μέσου στην επίτευξη των ειδικών στόχων.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση μπορεί να αναθεωρηθεί ή να επικαιροποιηθεί, μπορεί να καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους ή μέρος αυτής, και μπορεί να βασίζεται σε υφιστάμενες ή επικαιροποιημένες εκ των προτέρων αξιολογήσεις.»

Εξάλλου, στο Άρθρο 18 του Καν. 2021/1060 καθορίζονται οι υποχρεώσεις του Κράτους Μέλους αναφορικά με την ενδιάμεση επανεξέταση των Προγραμμάτων και το ποσό ευελιξίας:

«Άρθρο 18 – Παράγρ. 2 του Καν. 2021/1060 - Ενδιάμεση επανεξέταση και ποσό ευελιξίας

Το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2025, αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.»

Το Σχέδιο Αξιολόγησης εγκρίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Άρθρο 40 του Καν. 2021/1060, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται:

«Άρθρο 40 του Καν. 2021/1060 - Καθήκοντα της Επιτροπής Παρακολούθησης

Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και την τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα - [Άρθρο 40 (1ε)].

Η Επιτροπή Παρακολούθησης εγκρίνει το σχέδιο αξιολόγησης και κάθε τροποποίησή του – [Άρθρο 40(2γ)].»

Συνολικά για τα Επενδυτικά Ταμεία, διενεργείται αξιολόγηση από την Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους του Άρθρου 45 του Καν. 2021/1060 :

«Άρθρο 45 του Καν. 2021/1060 - Αξιολογήσεις από την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή διενεργεί ενδιάμεση αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία κάθε Ταμείου πριν από το τέλος του 2024. Η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει όλες τις σχετικές πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες σύμφωνα με το άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Η Επιτροπή διενεργεί αναδρομική αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία κάθε Ταμείου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031. Στην περίπτωση του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+, του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΘΑΥ, η εν λόγω αξιολόγηση επικεντρώνεται ιδίως στον κοινωνικό, οικονομικό και εδαφικό αντίκτυπο των εν λόγω Ταμείων σε σχέση με τους στόχους πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1.
3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τα αποτελέσματα της αναδρομικής αξιολόγησης στον ιστότοπό της και διαβιβάζει τα αποτελέσματα αυτά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.»

Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – Σχεδιασμός και Δημόσια Διαβούλευση

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 βασίστηκε σε Εγκεκριμένα Στρατηγικά Σχέδια σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο :

- Τις εκθέσεις της ΕΕ για την υφιστάμενη κατάσταση της Ελλάδας σε θέματα περιβάλλοντος, ενέργειας και προσαρμογής στην κλιματικής αλλαγής.
- Τη στρατηγική της Πράσινης Ανάπτυξης του ΥΠΕΝ και τις Προτεραιότητες που τίθενται σε αυτήν με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας.
- Την Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία.
- Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).
- Το Ειδικό Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων.
- Την Εθνική Στρατηγική και τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.
- Το Εθνικό Σχέδιο και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Σχέδια Αστικών Λυμάτων.
- Το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής για το Πόσιμο νερό.
- Τα ισχύοντα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας και των αντίστοιχων Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Τα ισχύοντα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών για το σύνολο των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας.

- Την Εθνική Στρατηγική για τα Δάση.
- Την Εθνική Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Την Εθνική Στρατηγική για την Βιοποικιλότητα και το αναθεωρημένο ΡΑΦ.
- Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (ΦΕΚ 4893/Β/31.12.2019).
- Το πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Εθνικού και Περιφερειακού Επιπέδου.

Επιπρόσθετα, κατά την προετοιμασία της υποβολής του Προγράμματος και έως την έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πραγματοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες από τη Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ):

- **Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 - Εννοιολογικό κείμενο – Concept Paper**
Το πρώτο σχέδιο (Εννοιολογικό κείμενο – Concept Paper) για το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 καταρτίστηκε τον 4^ο Τρίμηνο 2020 και τον Δεκέμβριο του 2020 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στα μέλη της εταιρικής σχέσης.
- **1^η Διαβούλευση ΠΕΚΑ 2021-2027 - 12-01-2021 έως 05-02-2021**
Κατά το χρονικό διάστημα : Ιανουάριος –Φεβρουάριος 2021, αναρτήθηκε δημόσια ερωτηματολόγιο σχετικό με τις δράσεις του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, στο οποίο συμμετείχαν 71 πολίτες. Συνοπτικά αποτελέσματα της διαβούλευσης αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Προγράμματος:
- **2^η Διαβούλευση ΠΕΚΑ 2021-2027 - 28-04-2021 έως 15-05-2021**
Τον Απρίλιο 2021 το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 υποβλήθηκε άτυπα στις υπηρεσίες της ΕΕ και, στο πλαίσιο της 2ης δημόσιας διαβούλευσης, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ για την υποβολή προτάσεων και σχολίων από τους πολίτες.
- Η 1η επίσημη υποβολή του Προγράμματος του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έγινε στις 27-10-2021. Τον Νοέμβριο 2021 αναρτήθηκε εκ νέου δημόσια το Πρόγραμμα προς δημόσια διαβούλευση.
- Το χρονικό διάστημα: Μάρτιος –Μάιος 2022 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.
- Σε συνέχεια της αποστολής των επίσημων σχολίων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε συνεργασία με φορείς πολιτικής το Πρόγραμμα αναδιαμορφώθηκε και υποβλήθηκε άτυπα στις 29-03-2022.
- Η 2η επίσημη υποβολή του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 έγινε στις 29-07-2022, μετά και την έγκριση της ΣΜΠΕ – Απόφαση του ΥΠΕΝ «Περιβαλλοντική έγκριση του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027» με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/54517/3753/30-05-2022 και ΑΔΑ: ΨΟΡΚ4653Π8-ΔΨ0.
- Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 εγκρίθηκε από την Ε.Ε. στις 26.08.2022 με την με αριθμό C(2022) 6045 final / 26.8.2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1η αναθεώρηση Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027

Όπως προαναφέρθηκε, το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αναθεωρήθηκε με την με αριθμό C(2024) 3743 final/29.05.2024 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Απόφαση 1ης Αναθεώρησης). Στην 1η Αναθεώρηση δεν διαφοροποιείται η στόχευση και η στρατηγική του Προγράμματος και δεν επηρεάζεται η επιδίωξη των παρεμβάσεων.

Πρωτεύοντα στόχο της τροποποίησης του Προγράμματος αποτελεί η εισαγωγή νέων δράσεων που συνδέονται με τμηματοποιημένα έργα της ΠΠ 2014-2020 με επακόλουθη συνέπεια τη μείωση της πίεσης στο εθνικό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Συνοπτικά αναφέρεται ότι οι τροποποιήσεις αφορούν:

- την αξιοποίηση της δυνατότητας που δίνει η τροποποίηση των Κανονισμών που διέπουν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία (βλ. κεφ. 5), με την εισαγωγή δύο (2) νέων πεδίων παρέμβασης (ΠΠ), προκειμένου να καταστεί εφικτή η υποδοχή από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ της Β' φάσης τμηματοποιημένων πράξεων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, που αφορούν σε υποδομές φυσικού αερίου (ΠΠ 185) και υγειονομικής ταφής οικιακών αποβλήτων (ΠΠ 183)

- την προσθήκη του πεδίου παρέμβασης ΠΠ 045 που επιτρέπει την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης, επιπλέον του ΠΠ 044 (πανομοιότυπη παρέμβαση χωρίς τα ανάλογα κριτήρια) που ήδη υπάρχει στο Πρόγραμμα, στην Προτεραιότητα 1 και στον Ειδικό στόχο 2.1 «Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου»
- την απαραίτητη ανακατανομή πόρων στο χρηματοδοτικό πίνακα του Προγράμματος, προκειμένου να εισαχθούν πόροι στα ανωτέρω αναφερόμενα νέα πεδία παρέμβασης, με παράλληλη ισόποση μείωση πόρων σε υφιστάμενα πεδία παρέμβασης. Η προτεινόμενη ανακατανομή δεν επιφέρει τροποποίηση στη συνολική κατανομή των οικονομικών πόρων του εγκεκριμένου Προγράμματος ανά Ταμείο (ΤΣ και ΕΤΠΑ) και είδος περιφέρειας για το ΕΤΠΑ.
- την προσθήκη δεικτών για την παρακολούθηση των νέων δράσεων, τη βελτίωση παρακολούθησης της επίτευξης των στόχων του Προγράμματος, καθώς και την απαραίτητη τροποποίηση των τιμών στόχων των δεικτών σε ΠΠ που υπόκεινται σε τροποποίηση Π/Υ.
- την απαραίτητη επικαιροποίηση, συμπλήρωση στοιχείων και πεδίων στο κείμενο του Προγράμματος και στο Μεθοδολογικό Έγγραφο Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος, ως αποτέλεσμα της εισαγωγής νέων πεδίων παρέμβασης, δεικτών και νέων δράσεων στο Πρόγραμμα, καθώς και την ενσωμάτωση της επικαιροποίησης κατηγορίας δράσεων που έλαβε χώρα μετά την έγκριση του Προγράμματος.

Η πρόταση αναθεώρησης (έκδοση 2.0) υποβλήθηκε στις 26/1/2024 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ακολούθησε επανυποβολή συμπληρωμένης έκδοσης στις 8/2/2024 (έκδοση 2.1) και εν συνεχεία ακολούθησαν σειρά συναντήσεων και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διαβούλευση μέσω γραπτής διαδικασίας με την Επιτροπή Παρακολούθησης, που οδήγησαν στην επανυποβολή στις 29/4/2024 της τελικής έκδοσης (έκδοση 2.2) της 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος.

Η 1η αναθεώρηση του Προγράμματος εγκρίθηκε στις 29/5/2024 με την με αριθμό C(2024) 3743 final/29.05.2024 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3. Πλαίσιο Σχεδίου Αξιολόγησης

Το Σύστημα Αξιολόγησης περιλαμβάνει τις βασικές αρχές από τις οποίες διέπεται η λειτουργία της Αξιολόγησης και τις βασικές διαδικασίες που θα εφαρμοστούν από τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στις αξιολογήσεις, προκειμένου να συντονιστεί αποτελεσματικά ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ποιοτικών αξιολογήσεων. Παράλληλα, το σύστημα αξιολόγησης περιλαμβάνει την περιγραφή των υποστηρικτικών εργαλείων για την ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται στα θέματα της Αξιολόγησης, καθώς και τη διάδοση των πορισμάτων των αξιολογήσεων και της ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης.

3.1 Αρμοδιότητες και συντονισμός εμπλεκόμενων φορέων

Ο συντονισμός της διαδικασίας κατάρτισης των Σχεδίων Αξιολόγησης, του σχεδιασμού και της εκπόνησης των αξιολογήσεων και της αξιοποίησης των συμπερασμάτων γίνεται από την ΕΥΣΣΑΕ, σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, στη βάση των αρμοδιοτήτων τους.

Σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι η πληροφόρηση που παρέχεται από τις αξιολογήσεις είναι έγκαιρη, έγκυρη και αξιόπιστη, και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- κατευθύνσεις προς τα Προγράμματα σχετικά με το χρονοπρογραμματισμό και τις αξιολογήσεις που πρέπει να γίνουν για να καλυφθούν οι απαιτήσεις των Κανονισμών, προκειμένου να εκπονηθούν αξιολογήσεις που θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στην αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων,
- συντονισμό για την αξιολόγηση κοινών δράσεων των Προγραμμάτων σε οριζόντιο επίπεδο,
- ενιαίες κατευθύνσεις, προδιαγραφές και αξιολογικά ερωτήματα προς τα Προγράμματα, προκειμένου οι αξιολογήσεις για ομοειδείς δράσεις να εκπονηθούν με ενιαίο τρόπο και να παραχθούν συγκρίσιμα συμπεράσματα (π.χ. δράσεις ΕΚΤ+, χωρικών στρατηγικών, έξυπνης εξειδίκευσης κλπ), συμπεριλαμβανομένης και της σύνταξης κοινών προδιαγραφών στα τεύχη προκήρυξης των επιμέρους αξιολογήσεων,
- κατευθύνσεις για ενιαία αντιμετώπιση θεμάτων προκειμένου να μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα σε εθνικό επίπεδο (π.χ. επίπεδο Στόχου Πολιτικής / Ειδικού Στόχου, συνέργειες Ταμείων και λοιπών χρηματοδοτικών μέσων κλπ),
- επισκόπηση των υποβληθέντων Σχεδίων Αξιολόγησης για ομογενοποίηση των αποτελεσμάτων/ συμπερασμάτων,
- ενέργειες για την εξασφάλιση της πληροφορίας που είναι απαραίτητη σε κάθε αξιολόγηση.

Ο συντονισμός, ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση και η διαχείριση των αξιολογήσεων και του Σχεδίου Αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 θα γίνει από τους παρακάτω φορείς, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους:

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ) (ΥΑ 121735/ 15.12.2022, ΦΕΚ 6546/Β/21.12.2022) - Μονάδα Γ': Αξιολόγησης, Αναγκαίων Όρων και Δεικτών :

- Παρακολουθεί τις εξελίξεις και συνεργάζεται με τις εθνικές και κοινοτικές αρχές σε θέματα αξιολόγησης.
- Προετοιμάζει και διενεργεί τις αξιολογήσεις του ΕΣΠΑ και μεριμνά για τις στρατηγικής φύσεως αξιολογήσεις και την εκπόνηση θεματικών αξιολογήσεων.
- Συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση της ενδιάμεσης και της αναδρομικής αξιολόγησης.
- Μεριμνά για την ποιότητα των αξιολογήσεων, για την αξιοποίηση των δεδομένων και πορισμάτων της αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του.
- Συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρέχει οδηγίες για τη διενέργεια των αξιολογήσεων και την αξιοποίηση των πορισμάτων τους, σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ.
- Συντονίζει το Δίκτυο Αξιολόγησης και επεξεργάζεται και εισηγείται στην ΕΑΣ τη λήψη μέτρων σε θέματα δεικτών και αξιολόγησης.

- Εκπροσωπεί τη Χώρα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης της ΓΔ Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής.
- Συντονίζει και παρέχει οδηγίες για την κατάρτιση και αναθεώρηση των σχεδίων αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρακολουθεί την πρόοδο εφαρμογής τους.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και «Πολιτική Προστασία» (Μονάδα Α1 Υποδιεύθυνσης Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» με αρμοδιότητες Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος)

Οργανώνει και παρακολουθεί τις αξιολογήσεις σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικής Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Έκαστη ΔΑ Προγράμματος:

- Καταρτίζει σχέδιο αξιολόγησης για το Πρόγραμμα ευθύνης της σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ και το υποβάλλει για έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης, το αργότερο ένα (1) έτος μετά την απόφαση για την έγκριση του Προγράμματος.
- Διεξάγει τις αξιολογήσεις του Προγράμματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης, και αξιοποιεί τα πορίσματά τους με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης του Προγράμματος.
- Δημοσιεύει τις αξιολογήσεις στον ιστότοπο της Διαχειριστικής Αρχής.
- Συμμετέχει στις ετήσιες συνεδριάσεις επανεξέτασης επιδόσεων του Προγράμματος, που οργανώνονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/1060, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης εφόσον απαιτείται. Παρέχει, το αργότερο ένα (1) μήνα πριν από τη συνεδρίαση επανεξέτασης, τις απαιτούμενες πληροφορίες στη βάση των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων δεδομένων.
- Διενεργεί ενδιάμεση επανεξέταση του Προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/1060 και υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2025, αξιολόγηση όσον αφορά στο αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 86 του ίδιου Κανονισμού.

Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος (Άρθρο 40 Καν. 1060/2021)

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 73750/21.07.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ) με θέμα «Διαβίβαση προτύπων σχεδίων αποφάσεων για τη συγκρότηση των Επιτροπών Παρακολούθησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027» που εστάλη σε όλες τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων και πιο συγκεκριμένα το σχέδιο συγκρότησης των Επιτροπών Παρακολούθησης των Περιφερειακών και Τομεακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω:

- Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και την τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα. [Άρθρο 40 (1ε)]
- Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει το σχέδιο αξιολόγησης του προγράμματος και κάθε τροποποίησή του. [Άρθρο 40(2γ)]

Ο συντονισμός του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της διάχυσης των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων διασφαλίζεται και στο πλαίσιο του **Δικτύου Αξιολόγησης ΕΣΠΑ 2021-2027**.

Το Δίκτυο Αξιολόγησης συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ και συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΥΣΠΕΠ, ΕΥΘΥΠΣ, ΕΥΚΕ-ΧΜ), εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (ΤεΠ, ΠεΠ, Προγράμματα ΕΕΣ, Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας & Θάλασσας), εκπρόσωποι των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών τους, εκπρόσωποι των Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ.

Στις συνεδριάσεις του Δικτύου προσκαλούνται να συμμετάσχουν (χωρίς να είναι μέλη του Δικτύου) εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ είναι δυνατό να συμμετέχουν επίσης (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, επιμελητήρια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες.

Έργο του Δικτύου Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί μεταξύ άλλων η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αρχών για τα θέματα αξιολόγησης, η διασφάλιση της τήρησης των κανονιστικών υποχρεώσεων σχετικά με την αξιολόγηση, η διασφάλιση της ομοιογένειας, της συνοχής και της συνέργειας των αξιολογήσεων, η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σχετικά με την υλοποίηση των αξιολογήσεων και η επεξεργασία των ευρημάτων και των συστάσεων των αξιολογήσεων.

Στο πλαίσιο του Δικτύου Αξιολόγησης ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ συντονίζει θεματικό δίκτυο Αξιολόγησης ΕΚΤ+ με σκοπό την ανάδειξη θεμάτων αξιολόγησης που αφορούν το ΕΚΤ + (μεθοδολογίες, διάχυση τεχνογνωσίας κ.λπ.).

3.2 Ρόλος των εταίρων και λοιπών εμπλεκόμενων μερών

Η συμμετοχή **των εταίρων** στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και υλοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης διασφαλίζεται με τη συμμετοχή τους και το ρόλο τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Διαχειριστική Αρχή θα υποβάλλει το αρχικό Σχέδιο Αξιολόγησης και κάθε αναθεώρησή του στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης για παρατηρήσεις και σχόλια, δίνοντας εύλογο χρονικό διάστημα για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της διαβούλευσης με τα επιμέρους εμπλεκόμενα μέρη.

Με τον όρο "**εμπλεκόμενα μέρη**" (stakeholders) αναφερόμαστε σε «άτομα ή ομάδες ατόμων ή ακόμα και ιδρύματα, τα οποία έχουν άμεσα ή έμμεσα, υλικά ή όχι συμφέροντα στον τομέα που αξιολογείται». Ο παραπάνω ορισμός βοηθά στον προσδιορισμό των φορέων, σύμφωνα με πέντε ομάδες κριτηρίων σε επίπεδα όπως αυτό της λειτουργίας του φορέα (στρατηγικό, επιχειρησιακό), το γεωγραφικό (τοπικό, περιφερειακό, κλπ), το επίπεδο συμμετοχής του στη διαμόρφωση πολιτικής, την οικονομική του δύναμη, κλπ.

Στην περίπτωση του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 το οποίο σε μεγάλο βαθμό αποτελεί ένα Πρόγραμμα υλοποίησης βασικών περιβαλλοντικών υποδομών και πολιτικών, ως βασικά εμπλεκόμενα μέρη / stakeholders αναγνωρίζονται μεγάλες ομάδες δικαιούχων όπως είναι:

- η τοπική αυτοδιοίκηση και οι φορείς της που υλοποιούν θεματικές πολιτικές (ΔΕΥΑ, ΦΟΔΣΑ και ενώσεις/δίκτυα αυτών),
- φορείς της κεντρικής κυβέρνησης με αρμοδιότητα τη χάραξη και υλοποίηση της αντίστοιχης θεματικής πολιτικής (ΟΦΥΠΕΚΑ, Γενικές Γραμματείες ΥΠΕΝ κλπ),
- φορείς της γενικής κυβέρνησης με αρμοδιότητα την υλοποίηση της ενεργειακής πολιτικής (ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΚΑΠΕ κλπ).

Η συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων μερών, διασφαλίζεται κατά το στάδιο κατάρτισης, αναθεώρησης και υλοποίησης των Σχεδίων Αξιολόγησης από τους ίδιους τους εταίρους της Επιτροπής Παρακολούθησης, οι οποίοι θα πρέπει να ενεργοποιήσουν το δίκτυο επικοινωνίας με τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς που εκπροσωπούν.

Πιο συγκεκριμένα, η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη χρήση των αξιολογήσεων μπορεί να διασφαλίζεται μέσα από:

- Συμμετοχή τους στον προγραμματισμό μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης.
- Άτυπες συζητήσεις ή/και διαβούλευση στο χρονικό περιθώριο που προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης.
- Εξηγώντας τα οφέλη από τη χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη σχολιάζουν τα αποτελέσματα των εν εξελίξει αξιολογήσεων.
- Οργάνωση ομάδων εστίασης, ερευνών, δημοσκοπήσεων, ανατροφοδότησης σχετικά με τα αποτελέσματα (δικαιούχοι, Διαχειριστική Αρχή).
- Ομάδα εργασίας για τη διαχείριση των αξιολογήσεων (σχεδιασμός και διενέργεια αξιολογήσεων).

Πέραν της συνεργασίας με τους ανωτέρω φορείς, η μονάδα αξιολόγησης σκοπεύει να προχωρήσει στη διερεύνηση του προσδιορισμού εμπειρογνομόνων σε θέματα αξιολόγησης (επαγγελματικών ενώσεων και δικτύων, τμήματα πανεπιστημίων, εξειδικευμένων συμβούλων κλπ), ώστε να διαμορφωθούν ευρύτερες συνεργασίες σε θέματα αξιολόγησης.

3.3 Ανεξαρτησία αξιολογητών

Βασικό στοιχείο της διαδικασίας Αξιολόγησης σε όλο τον κύκλο ζωής της, αποτελεί η ύπαρξη ενός πλαισίου διασφάλισης ποιότητας, καθώς συμβάλλει στην εκπόνηση υψηλής ποιότητας αξιολογήσεων, στην καλύτερη δυνατή χρήση των συμπερασμάτων τους και τη μεγαλύτερη δυνατή διάδοση των αποτελεσμάτων σε όλους τους χρήστες.

Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για τις αξιολογήσεις διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες βασικές αρχές:

Διαφάνεια

Η διαφάνεια ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τους φορείς που διενεργούν τις αξιολογήσεις και διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες για να ωθήσει τους εμπλεκόμενους να λάβουν υπόψη τους τα συμπεράσματα και τις συστάσεις κάθε αξιολόγησης. Για το λόγο αυτό όλες οι αξιολογήσεις θα δημοσιοποιούνται και θα είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό.

Στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου ΠΠ 2021-2027, η αρχή της διαφάνειας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- Δημοσιοποίηση του κάθε φορά εγκεκριμένου Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, το οποίο επανεξετάζεται σε ετήσια βάση προκειμένου να προσαρμόζεται στις νέες ανάγκες.
- Δημοσιοποίηση των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής.
- Δημοσιοποίηση όλων των αξιολογήσεων του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, συνοδευόμενες από επιτελικές περιλήψεις σε απλή γλώσσα, στα ελληνικά και στα αγγλικά.
- Δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα της ΕΥΣΕΚΤ των αξιολογήσεων οι οποίες διενεργούνται από την ΕΥΣΕΚΤ, τις Διαχειριστικές Αρχές, τους Ενδιάμεσους Φορείς και τους Δικαιούχους των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.
- Ανάρτηση στην εσωτερική πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟ των τελικών παραδοτέων των αξιολογήσεων για την ενημέρωση των Εταίρων του Προγράμματος σχετικά με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.
- Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2021-2027 των αξιολογήσεων που θα διενεργηθούν στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Αξιολόγησης.

Αντικειμενικότητα

Η αντικειμενικότητα όσον αφορά στην αξιολόγηση καθορίζεται από το βαθμό **αμεροληψίας** και **ανεξαρτησίας** των εμπλεκόμενων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η αμεροληψία αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και η ανεξαρτησία αφορά στην έλλειψη εξάρτησης από την αναθέτουσα αρχή. Η αρχή της αντικειμενικότητας βελτιώνει την ποιότητα της αξιολόγησης και ενισχύει την εμπιστοσύνη των χρηστών ως προς την εγκυρότητα και αξιοπιστία των ευρημάτων της.

Οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης εκπονούνται κυρίως από εξωτερικούς αξιολογητές, οι οποίοι θα πρέπει με αμερόληπτο τρόπο να κάνουν εκτιμήσεις στη βάση ενδείξεων και αξιόπιστων δεδομένων, χωρίς αφενός να υφίστανται εξωτερικές παρεμβάσεις και επιρροές και αφετέρου να μην περιορίζεται η ατομική ελευθερία έκφρασής τους. Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα όσον αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων από πλευράς του αξιολογητή πριν την εκπόνηση κάθε αξιολόγησης.

Από την πλευρά της Διαχειριστικής Αρχής, η αρχή της αντικειμενικότητας προϋποθέτει ότι:

- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες,

- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη αυτονομία στην καταγραφή των ευρημάτων και τη διατύπωση των σχετικών πορισμάτων,
- ο υπεύθυνος για την κατάρτιση και τροποποίηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος, δε συμμετέχει σε επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής έργων που αφορούν στην αξιολόγηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος.

Ήθος

Σε όλο τον κύκλο ζωής μίας αξιολόγησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ηθικά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα κατά τη συγγραφή των όρων προκήρυξης κάθε αξιολόγησης για τη συμπερίληψη των ακόλουθων στοιχείων:

- Σαφής περιγραφή της λογικής, του σκοπού και του περιεχομένου της αξιολόγησης, των βασικών αξιολογικών ερωτημάτων, της ενδεχόμενης προτιμητέας μεθόδου αξιολόγησης και όλων των θεμάτων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου οι δυνητικοί αξιολογητές να ενημερωθούν κατάλληλα για το τι απαιτείται από αυτούς, ώστε να σταθμίσουν τους **δεοντολογικούς κινδύνους** που ενδέχεται να προκύψουν.
- Σαφής αναφορά στην **τήρηση εχεμύθειας**, δηλαδή στη δέσμευση κάθε αξιολογητή να παραμείνουν εμπιστευτικά τα στοιχεία και τα ευρήματα της αξιολόγησης μέχρι και την οριστική παραλαβή της.
- Σαφής αναφορά και πρόβλεψη δέσμευσης του αξιολογητή για την τήρηση των αρχών **ασφάλειας των πληροφοριών** και τις διατάξεις που θεσπίζονται σχετικά με την **προστασία των προσωπικών δεδομένων** και το σεβασμό των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων όσων εμπλέκονται σε κάθε αξιολόγηση.

Ποιότητα

Η ποιότητα κάθε αξιολόγησης εξασφαλίζεται σε δύο επίπεδα: κατά τη σύνταξη των τευχών προκήρυξης κάθε αξιολόγησης και κατά την παραλαβή των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης.

Στην πρώτη περίπτωση, είναι αναγκαίο να εξειδικευτούν κατάλληλα τα **κριτήρια επιλογής των αναδόχων** ανάλογα με τις ανάγκες και το είδος κατά τη σύνταξη των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Αναλυτικές προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλογής θα περιγραφούν στους όρους των προκηρύξεων βάσει οδηγιών της ΕΑΣ, και σύμφωνα με το Ν.4412/2016 και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Στη δεύτερη περίπτωση, είναι αναγκαίο να τεθούν ελάχιστες προϋποθέσεις διασφάλισης ποιότητας των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης και την υποστήριξη του έργου των επιτροπών παρακολούθησης και παραλαβής των αξιολογήσεων. Για το σκοπό αυτό, αναμένεται να καταρτιστεί κεντρικά **λίστα κριτηρίων ελέγχου ποιότητας των παραδοτέων** των αξιολογήσεων, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί και στο τεύχος προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά μπορεί ενδεικτικά να αφορούν στην αξιοπιστία των δεδομένων, στην επάρκεια αντιμετώπισης των απαιτήσεων της αξιολόγησης, στην αντικειμενικότητα των συμπερασμάτων και στη χρησιμότητα των συστάσεων.

Επισημαίνεται τέλος ότι η εκπόνηση των αξιολογήσεων κατά την διάρκεια της υλοποίησης του Προγράμματος, το έργο και τα παραδοτέα των Συμβούλων Αξιολόγησης θα παρακολουθούνται από Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής που συγκροτούνται κυρίως από στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής. Για τον καλύτερο συντονισμό και την ομογενοποίηση του έργου (μεθοδολογίες, δείκτες κ.λ.π.) των αξιολογήσεων στις Επιτροπές αυτές είναι δυνατόν να συμμετέχει και εκπρόσωπος της ΕΑΣ.

Χρησιμότητα

Προκειμένου οι αξιολογήσεις να έχουν χρησιμότητα, θα εστιάζουν σε συγκεκριμένες ομάδες χρηστών (π.χ. Διαχειριστική Αρχή, Δικαιούχοι, Επιτροπή Παρακολούθησης, ομάδες ωφελουμένων κλπ) και θα παρέχουν κατάλληλη και κατανοητή πληροφορία που να ανταποκρίνεται σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Ειδικότερα, τα πορίσματα των αξιολογήσεων δύναται να χρησιμοποιηθούν από τη Διαχειριστική Αρχή για την αναθεώρηση του Προγράμματος, του σχεδιασμού των νέων παρεμβάσεων και την προετοιμασία του νέου Προγράμματος και να υποστηρίξουν τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων στη χάραξη πολιτικών. Περαιτέρω, η χρησιμότητα της αξιολόγησης έγκειται και στον τρόπο διάδοσης της πληροφορίας, η οποία θα πρέπει να παρουσιάζεται με τρόπο κατανοητό προς τους υπόλοιπους χρήστες, ώστε αυτοί να ενημερώνονται και να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τα πορίσματα των αξιολογήσεων.

Η αρχή της χρησιμότητας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών :

- προσδιορισμός και **τυποποίηση ομάδων χρηστών** στο πλαίσιο κάθε αξιολόγησης,

- **διάδοση συμπερασμάτων και συστάσεων** των αξιολογήσεων σε όλους τους χρήστες, στη βάση συγκεκριμένων προτάσεων από τον αξιολογητή ανά ομάδα χρηστών,
- **χρήση οροσήμων**, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αξιολογήσεις υποβάλλονται έγκαιρα με βάση το σχέδιο αξιολόγησης και τις ανάγκες που προκύπτουν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος.

3.4 Πρόγραμμα Κατάρτισης

Η επιμόρφωση έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινής αντίληψης σε θέματα αξιολόγησης, την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, την περαιτέρω κατάρτιση και εξειδίκευση των εμπλεκόμενων μερών, την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι πλέον κατάλληλοι όροι και προϋποθέσεις για την αποτελεσματική διεξαγωγή των αξιολογήσεων.

Οι ανάγκες κατάρτισης των στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής που εμπλέκονται στη διαδικασία αξιολόγησης του Προγράμματος εντοπίζονται κυρίως στα ακόλουθα πεδία :

- επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών ανάλογα με το αντικείμενο της αξιολόγησης,
- διαμόρφωση των αξιολογικών ερωτημάτων,
- συγγραφή των όρων της προκήρυξης,
- παρακολούθηση και παραλαβή ποιοτικών αξιολογήσεων,
- ενσωμάτωση των πορισμάτων της αξιολόγησης στο Πρόγραμμα.

Συγκεκριμένα για τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος “Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή”, η Αξιολόγηση του Προγράμματος αποτελεί αντικείμενο της Μονάδας Α1 (Μονάδα Προγραμματισμού και Αξιολόγησης).

Στο Κανονισμό Κοινών Διατάξεων 1303/2013 της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 δίνεται έμφαση στους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στη λογική της παρέμβασης για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων. Το κέντρο βάρους των αξιολογήσεων βρίσκεται κυρίως στις αξιολογήσεις των επιπτώσεων προκειμένου να υπολογιστούν τα πραγματικά αποτελέσματα του Επιχειρησιακού Προγράμματος και να εκτιμηθεί κατά πόσο αυτά αποτελούν επίπτωση του προγράμματος ή είναι απόρροια άλλων συγκυριακών παραγόντων.

Βασικό σημείο που διαφοροποιεί το ΕΤΠΑ/ΤΣ στην νέα ΠΠ 2021-2027 σε σχέση με την ΠΠ 2014-2020 αποτελεί η αποσύνδεση των αποτελεσμάτων της παρέμβασης από τη συμβολή άλλων παραγόντων, ώστε να γίνει απολύτως κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας του Προγράμματος. Ιδίως η αξιολόγηση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων λαμβάνει χώρα με τρόπο που η επίπτωση ή το αποτέλεσμα να συνδέονται άμεσα με τη δράση που τα προκάλεσε. Ωστόσο, η αξιολόγηση δεν μπορεί να γίνει αποκλειστικά με βάση τις τιμές επίτευξης δεικτών σε επίπεδο παρεμβάσεων. Η αξιολόγηση υπερβαίνει την αξιολόγηση του τι έχει συμβεί. Εξετάζει γιατί συνέβη κάτι (ο ρόλος της παρέμβασης του Προγράμματος) και, ει δυνατόν, πόσο έχει αλλάξει ως συνέπεια των παρεμβάσεων (αναφορά). Θα πρέπει να εξετάζει την ευρύτερη προοπτική και να παρέχει ανεξάρτητη αμερόληπτη κρίση της κατάστασης με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία.

Με βάση τα ανωτέρω προκύπτει η ανάγκη κατάρτισης των στελεχών για θέματα σχετικά με την επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών ανάλογα με το αντικείμενο της αξιολόγησης, τη διαμόρφωση κατάλληλων αξιολογικών ερωτημάτων, για μια εκτενέστερη παρουσίαση της αξιολόγησης επιπτώσεων, καθώς και για τις απαιτήσεις των αξιολογήσεων που πρέπει να ενσωματωθούν στους όρους των προκηρύξεων.

Εκτιμάται ότι όπως και στην ΠΠ 2014-2020, οι κεντρικές συντονιστικές υπηρεσίες με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητες των στελεχών των Διαχειριστικών Αρχών και των συντονιστικών υπηρεσιών σε θέματα Αξιολόγησης, θα διερευνήσουν τις ανάγκες επιμόρφωσης κατά τον κύκλο ζωής των αξιολογήσεων και θα συντονίζουν τη διενέργεια γενικών ή πιο εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να καταρτισθεί ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης με συγκεκριμένη θεματολογία ανάλογα με τις διαπιστωμένες ανάγκες. Ομοίως, εξετάζονται οι ανάγκες κατάρτισης λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, όπως των Ενδιάμεσων Φορέων, των Δικαιούχων, των μελών των Επιτροπών Παρακολούθησης κ.α. Η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να διερευνήσει και τις ανάγκες των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και να αποστείλει τεκμηριωμένη πρόταση στην

ΕΥΣΣΑΕ, οι οποίες διαμορφώνουν ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη κατά προτεραιότητα τις προτάσεις των Διαχειριστικών Αρχών και το χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων.

3.5 Διάδοση και χρήση των πορισμάτων των αξιολογήσεων

Στο επίπεδο της διάδοσης της πληροφορίας, το Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, αποτελεί το βασικό εργαλείο μεταφοράς εμπειριών και ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης. Το Δίκτυο Αξιολόγησης συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ (στις περιπτώσεις τομεακών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και περιφερειακών προγραμμάτων) και συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΥΣΠΕΠ, ΕΥΘΥΠΣ, ΕΥΚΕ-ΧΜ), εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, εκπρόσωποι των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών τους, εκπρόσωποι των Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ.

Στις συνεδριάσεις του Δικτύου προσκαλούνται να συμμετάσχουν (χωρίς να είναι μέλη του Δικτύου) εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ είναι δυνατό να συμμετέχουν επίσης (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, επιμελητήρια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες.

Έργο του Δικτύου Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί μεταξύ άλλων η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αρχών για τα θέματα αξιολόγησης, η διασφάλιση της τήρησης των κανονιστικών υποχρεώσεων σχετικά με την αξιολόγηση, η διασφάλιση της ομοιογένειας, της συνοχής και της συνέργειας των αξιολογήσεων, η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σχετικά με την υλοποίηση των αξιολογήσεων και η επεξεργασία των ευρημάτων και των συστάσεων των αξιολογήσεων.

Πέραν των ανωτέρω, ευρεία διάχυση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων γίνεται μέσω της διαδικασίας εξέτασης του προγράμματος στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος, όπου η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και την τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα.

3.6 Στρατηγική διαχείρισης ποιότητας

Η στρατηγική διαχείρισης ποιότητας είναι μία διαδικασία που διασφαλίζει ότι γίνονται αποτελεσματικά και αποδοτικά όλες οι ενέργειες που εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την εκπόνηση και τη διάδοση των πορισμάτων μίας αξιολόγησης.

Η στρατηγική διαχείρισης ποιότητας που θα πρέπει να καταρτισθεί θα περιλαμβάνει κριτήρια ελέγχου ποιότητας και θα καθορίζει αρμοδιότητες για την πραγματοποίηση αξιόπιστων αξιολογήσεων και αφορούν μεταξύ άλλων:

- Τη συγγραφή κατάλληλων προδιαγραφών (ToR) και τη διαχείριση των συμβάσεων των αξιολογήσεων.
- Την ποιοτική διαδικασία επανεξέτασης κάθε παραδοτέου των αξιολογήσεων.
- Την εξασφάλιση διενέργειας ανεξάρτητων αξιολογήσεων.
- Την ύπαρξη ανάδρασης από τις αξιολογήσεις.

4. Αξιολογήσεις

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι αξιολογήσεις που σχεδιάζεται να διενεργηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – ΠΕΚΑ 2021-2027 και της 1^{ης} Τροποποίησης του παρόντος Σχεδίου Αξιολόγησης.

Στο Μέρος Α περιλαμβάνεται ο Πίνακας 5, όπου παρουσιάζεται συνοπτικά το σύνολο των Αξιολογήσεων που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν για το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 από τη Διαχειριστική Αρχή, καθώς και ο σχετικός χρονοπρογραμματισμός των σχεδιαζόμενων αξιολογήσεων – Πίνακας 6 (1^η Τροποποίησή τους).

Στο Μέρος Β περιλαμβάνονται τα Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων, όπου παρουσιάζονται αναλυτικά προγραμματικά στοιχεία για κάθε επιμέρους αξιολόγηση που θα εκπονηθεί.

ΜΕΡΟΣ Α: Σύνοψη και χρονοπρογραμματισμός αξιολογήσεων

4.1 Συνοπτικός Πίνακας

Στον παρακάτω αναθεωρημένο Πίνακα 5 παρουσιάζονται όλες οι αξιολογήσεις που προγραμματίζεται να διενεργηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – ΠΕΚΑ 2021-2027. Για κάθε αξιολόγηση αναφέρεται ο τίτλος της αξιολόγησης, η ενδεικτική προγραμματιζόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης, καθώς και ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός της αξιολόγησης που θα εκπονηθεί.

Πίνακας 5 : Συνοπτικός Πίνακας σχεδιαζόμενων αξιολογήσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – 1^η Τροποποίηση

α/α	Σχεδιαζόμενη Αξιολόγηση	Προγραμματιζόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης Αξιολόγησης	Εκτιμώμενος προϋπολογισμός (π/υ) (σε € χωρίς Φ.Π.Α.)
1	Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027	4ο Τρίμηνο 2023	14.350 €
2	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27	1ο Τρίμηνο 2025	80.000 €
3	Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060)	1ο Τρίμηνο 2025	0 €
4	Ενδιάμεση Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4 ^ο Τρίμηνο 2026	25.000 €

α/α	Σχεδιαζόμενη Αξιολόγηση	Προγραμματιζόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης Αξιολόγησης	Εκτιμώμενος προϋπολογισμός (π/υ) (σε € χωρίς Φ.Π.Α.)
5	Αξιολόγηση της εφαρμογής α) των παρεμβάσεων της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία και β) των πιλοτικών Προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4 ^ο Τρίμηνο 2027	80.000 €
6	Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4 ^ο Τρίμηνο 2027	60.000 €
7	Τελική Αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4 ^ο Τρίμηνο 2028	25.000 €
8	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4 ^ο Τρίμηνο 2028	80.000 €
9	Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	2 ^ο Τρίμηνο 2029	100.000 €
Συνολικός Προϋπολογισμός Σχεδιαζόμενων Αξιολογήσεων			464.350 €

4.2 Χρονοδιάγραμμα

Στον παρακάτω αναθεωρημένο Πίνακα 6 παρουσιάζεται ο συνολικός χρονοπρογραμματισμός των αξιολογήσεων **που διενεργήθηκαν ή σχεδιάζεται** να διενεργηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.

Το χρονοδιάγραμμα έχει διαμορφωθεί με στόχο τα ευρήματα και πορίσματα της κάθε αξιολόγησης που διενεργείται να ανατροφοδοτεί τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για την πορεία του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, τις εκθέσεις προόδου και τις ενδεχόμενες απαραίτητες αναθεωρήσεις.

Πίνακας 6 : Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης σχεδιαζόμενων αξιολογήσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – 1^η Τροποποίηση

α/α	Σχεδιαζόμενη Αξιολόγηση	Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης	Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιμότητας της αξιολόγησης	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης	3ο Τρίμηνο 2023	4ο Τρίμηνο 2023	1ο Τρίμηνο 2024	2ο Τρίμηνο 2024	3ο Τρίμηνο 2024	4ο Τρίμηνο 2024	1ο Τρίμηνο 2025	2ο Τρίμηνο 2025	3ο Τρίμηνο 2025	4ο Τρίμηνο 2025	1ο Τρίμηνο 2026	2ο Τρίμηνο 2026	3ο Τρίμηνο 2026	4ο Τρίμηνο 2026	1ο Τρίμηνο 2027	2ο Τρίμηνο 2027	3ο Τρίμηνο 2027	4ο Τρίμηνο 2027	1ο Τρίμηνο 2028	2ο Τρίμηνο 2028	3ο Τρίμηνο 2028	4ο Τρίμηνο 2028	1ο Τρίμηνο 2029	2ο Τρίμηνο 2029	3ο Τρίμηνο 2029	4ο Τρίμηνο 2029
1	Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027	4ο Τρίμηνο 2023	4ο Τρίμηνο 2023	4ο Τρίμηνο 2023																										
2	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27	3ο Τρίμηνο 2024	4ο Τρίμηνο 2024	2ο Τρίμηνο 2025																										
3	Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσοδίου ευελξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060	1ο Τρίμηνο 2025	1ο Τρίμηνο 2025	1ο Τρίμηνο 2025																										
4	Ενδιάμεση Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	2ο Τρίμηνο 2026	3ο Τρίμηνο 2026	4ο Τρίμηνο 2026																										
5	Αξιολόγηση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	1ο Τρίμηνο 2027	2ο Τρίμηνο 2027	4ο Τρίμηνο 2027																										
	Αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών Προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027																													
6	Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	2ο Τρίμηνο 2027	3ο Τρίμηνο 2027	4ο Τρίμηνο 2027																										
7	Τελική Αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	2ο Τρίμηνο 2028	3ο Τρίμηνο 2028	4ο Τρίμηνο 2028																										
8	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	2ο Τρίμηνο 2028	3ο Τρίμηνο 2028	4ο Τρίμηνο 2028																										
9	Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	4ο Τρίμηνο 2028	1ο Τρίμηνο 2029	2ο Τρίμηνο 2029																										

ΜΕΡΟΣ Β: Ανάλυση αξιολογήσεων

Στην παρούσα 1^η Τροποποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 περιλαμβάνει συνολικά **εννέα (9) αξιολογήσεις**. Συγκεκριμένα :

- οι τρεις (3) αξιολογήσεις αφορούν σε αξιολόγηση των Δράσεων Επικοινωνίας του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 (αρχική – διαμορφωτική (έρευνα αναγνωρισιμότητας) με α/α 1, ενδιάμεση με α/α 4 και τελική με α/α 8),
- η αξιολόγηση με α/α 2 είναι διαμορφωτική και αφορά σε ανασκόπηση των παρεμβάσεων του Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό και σχεδιασμό των δράσεων του ΠΕΚΑ 21-27, καθώς και αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας που χρηματοδοτήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27,
- οι αξιολογήσεις με α/α 3 και με α/α 9 αφορούν σε αποτίμηση της εφαρμογής του Προγράμματος και αποτελούν κανονιστικές υποχρεώσεις (δυνάμει των Άρθρων 18, 43 και 45 του του Καν. 2021/1060),
- η αξιολόγηση με α/α 8 για τις επιπτώσεις του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 αποτελεί κανονιστική υποχρέωση βάσει του Άρθρου 44 παρ. 2 του Καν. 2021/1060,
- οι υπόλοιπες διενεργούνται με σκοπό την αξιολόγηση σημαντικών θεματικών παρεμβάσεων που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» της ΠΠ 2021-2027:
  - Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία".
  - Εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων.
  - Έργα Στρατηγικής Σημασίας.

Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των σχεδιαζόμενων αξιολογήσεων ανέρχεται σε 464.350€ (πλέον ΦΠΑ) και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης εκτείνεται από το 2023 έως και το 2029.

Για κάθε σχεδιαζόμενη αξιολόγηση που έχει περιληφθεί στον συνοπτικό αναθεωρημένο Πίνακα 5, γίνεται ανάλυση των επιμέρους στοιχείων και συμπληρώνεται το σχετικό Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης. Τα Δελτία Ταυτότητας Αξιολόγησης για τις σχεδιαζόμενες Αξιολογήσεις του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 παρουσιάζονται παρακάτω στους Πίνακες 7-16. Στη συνέχεια στον Πίνακα 17 παρουσιάζονται ανακεφαλαιωτικά στοιχεία για τις αξιολογήσεις που προγραμματίζεται να διενεργηθούν από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.

ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – Πίνακες 7 έως 15

Πίνακας 7 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 1 «Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027»

α/α	1
Τίτλος αξιολόγησης	Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Πρωτογενής έρευνα αναγνωρισιμότητας :</p> <ul style="list-style-type: none"> Βαθμός αναγνωρισιμότητας των επί μέρους τομέων δράσης του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027. Αντίληψεις του κοινού σχετικά με την ωφέλεια των παρεμβάσεων των επί μέρους τομέων δράσης του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027. Βαθμός γνώσης και εξοικείωσης με τις πηγές χρηματοδότησης των τομέων δράσης Πηγές Πληροφόρησης. Στρατηγικές Επιλογές Δράσεων Δημοσιότητας. Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.
Περιεχόμενο	<p>Ο βαθμός αναγνωρισιμότητας των επί μέρους θεματικών τομέων και στρατηγικών που εξυπηρετεί το Πρόγραμμα "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027.</p> <p>Η αντίληψη του κοινού για την πιθανή ωφέλεια των παρεμβάσεων.</p> <p>Ενδεδειγμένες και μετρήσιμες πηγές πληροφόρησης για τον βαθμό γνώσης και εξοικείωσης του κοινού με τις θεματικές πολιτικές του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 - επιθυμητές πηγές ενημέρωσης (διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες – εκδηλώσεις, ραδιόφωνο, τηλεόραση, έντυπα).</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.</p> <p>Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας.</p>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιαφέρον για θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας. • Βαθμός ευαισθητοποίησης σε θέματα Περιβάλλοντος. • Πηγή ενημέρωσης και πληροφόρηση του κοινού για θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας, επάρκεια ενημέρωσης • Βαθμός εξοικείωσης με πολιτικές αναφορικά με: Εξοικονόμηση ενέργειας/ Ενεργειακή αποδοτικότητα, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Έξυπνα ενεργειακά συστήματα, Αντιμετώπιση και Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Αστικό περιβάλλον, Βιώσιμη αστική μικροκινητικότητα, Κυκλική Οικονομία και Διαχείριση Αποβλήτων, Ολοκληρωμένη Διαχείριση Υδατικών πόρων, Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας • Βαθμός εξοικείωσης με έννοιες αναφορικά με βελτίωση αστικού περιβάλλοντος (αστική ανζωγόνηση, νέο ευρωπαϊκό Bauhaus, Βιώσιμη αστική κινητικότητα) • Αναγνωρισιμότητα έργων στην περιοχή σχετικά με τις ανωτέρω θεματικές πολιτικές • Εξοικείωση με ευρωπαϊκές συμφωνίες και στρατηγικές (Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυκλική Οικονομία) • Βαθμός γνώσης της συγχρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς πόρους της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 των ακόλουθων τομέων: Εξοικονόμηση ενέργειας/ Ενεργειακή αποδοτικότητα, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Έξυπνα ενεργειακά συστήματα, Αντιμετώπιση και Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Αστικό περιβάλλον, Βιώσιμη αστική μικροκινητικότητα, Κυκλική Οικονομία και Διαχείριση Αποβλήτων, Ολοκληρωμένη Διαχείριση Υδατικών πόρων, Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας • Αναγνωρισιμότητα ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα του περιβάλλοντος και ενέργειας (Τομεακά ευρωπαϊκά προγράμματα του ΕΣΠΑ (όπως Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 21-27», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», «Πολιτική προστασία 21-27» «Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής»), Περιφερειακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα, Κοινοτικές πρωτοβουλίες, Χρηματοδοτικός μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, Δάνεια από αναπτυξιακές τράπεζες • Εκτίμηση της προτεραιοποίησης της χρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς πόρους των ακόλουθων τομέων (έως 3 επιλογές): Εξοικονόμηση ενέργειας/ Ενεργειακή αποδοτικότητα, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Έξυπνα ενεργειακά συστήματα, Αντιμετώπιση και Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Αστικό περιβάλλον, Βιώσιμη αστική μικροκινητικότητα, Κυκλική Οικονομία και Διαχείριση Αποβλήτων, Ολοκληρωμένη Διαχείριση Υδατικών πόρων, Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας
Μέθοδος	Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές) και ανάλυση αποτελεσμάτων. Πολυσταδιακή δειγματοληψία με χρήση quota ως προς το φύλο, την ηλικία και την περιφέρεια κατοικίας βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ του 2021
Δεδομένα	<p>Δείκτες Υλοποίησης :</p> <ul style="list-style-type: none"> • φύλλο, ηλικία, κ.α.,

	<ul style="list-style-type: none"> • δημογραφική κατανομή ερωτώμενων <p>Δείκτες Αποτελέσματος :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του δείγματος • Γενικό ενδιαφέρον, ευαισθητοποίηση και συνήθειες ενημέρωσης για το Περιβάλλον • Βαθμός εξοικείωσης και ορατότητα πολιτικών και έργων στην Ενέργεια και το Περιβάλλον, εναλλακτικές μορφές ενέργειας και βελτίωση αστικού περιβάλλοντος • Βαθμός αναγνωρισιμότητας ευρωπαϊκών στρατηγικών, ευρωπαϊκών πόρων και χρηματοδοτικών εργαλείων
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές (Συνεργασία με τη ΔΑ)
Διάρκεια	<p>Χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 4ο τρίμηνο 2023</p> <p>Χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2023</p> <p>Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 19.12.2023</p>
Προϋπολογισμός - π/υ	14.350 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Σκοπός και βασικά μεθοδολογικά στοιχεία</p> <p>Η έρευνα κοινής γνώμης πραγματοποιήθηκε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 2.000 πολιτών το διάστημα μεταξύ 13 και 18 Δεκεμβρίου 2023. Η έρευνα είχε ως στόχο την καταγραφή της αναγνωρισιμότητας πολιτικών στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος που εφαρμόζονται ήδη ή θα εφαρμοστούν στην Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Οι πολιτικές υπό εξέταση αφορούν στους θεματικούς τομείς της ενεργειακής εξοικονόμησης και απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), των έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, την κλιματική αλλαγή, τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, της κυκλικής οικονομίας και διαχείρισης αποβλήτων, της ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων και της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας.</p> <p>Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας καταδεικνύουν ότι οι υπό εξέταση δράσεις του ΠΕΚΑ λαμβάνουν ιδιαίτερως ικανοποιητικά ποσοστά αναγνωρισιμότητας και απήχησης στην ελληνική κοινωνία.</p> <p>Γενικό ενδιαφέρον, ευαισθητοποίηση και συνήθειες ενημέρωσης για την Ενέργεια και το Περιβάλλον</p> <p>Εισαγωγικά, η έρευνα συμπεριέλαβε ερωτήματα που αποσκοπούσαν σε μια καταγραφή του ενδιαφέροντος και της ευαισθητοποίησης του κοινού για τα θέματα της ενέργειας και του περιβάλλοντος. Η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών δηλώνει ότι ενδιαφέρεται πολύ ή αρκετά (83%) για τις πολιτικές που εφαρμόζονται στους τομείς αυτούς στην Ελλάδα, ενώ την ίδια στιγμή, περίπου έξι στους δέκα (59%) δηλώνουν πως είτε οργανώνουν τον τρόπο ζωής τους βάσει της ευαισθησίας τους για το περιβάλλον είτε αναλαμβάνουν οι ίδιοι δράση ώστε να βελτιωθούν οι καθημερινές πρακτικές της κοινωνίας συνολικά.</p> <p>Τα ευρήματα αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα πως ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού είναι βιωματικά ευαίσθητο σε θέματα περιβάλλοντος και επομένως «ανοιχτό» σε αποτελεσματικές δράσεις από την πολιτεία. Η ίδια τάση «υψηλής ευαισθησίας» παρατηρείται σε όλες τις ομάδες πληθυσμού, με εξαίρεση ίσως τους νεαρότερους πολίτες (17-34), οι οποίοι δρουν περισσότερο μεμονωμένα και μη γνωρίζοντας τους ενδεδειγμένους τρόπους δράσης (40%).</p> <p>Σε επίπεδο συνηθειών ενημέρωσης, η τηλεόραση συνεχίζει να συμβάλλει σημαντικά στην ενημέρωση για τα θέματα της ενέργειας και του περιβάλλοντος αφού οι μισοί Έλληνες (51%) δηλώνουν πως ενημερώνονται από την τηλεόραση για τις πολιτικές της ελληνικής πολιτείας στους συγκεκριμένους τομείς. Εξίσου σημαντικό ρόλο στην ενημέρωση παίζει και το διαδίκτυο, κυρίως τα ενημερωτικά sites (46%) και δευτερευόντως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (31%). Η τηλεόραση φαίνεται να υπερέχει του διαδικτύου στις γυναίκες, στις ηλικιακές ομάδες από 55 ετών και άνω και στα άτομα με χαμηλή και μέση εκπαίδευση. Αντίθετα το διαδίκτυο ισοδυναμεί με την τηλεόραση στους άνδρες και υπερέχει κατά πολύ στις νεότερες ηλικίες, ιδίως της κατηγορίας των 17-34 (λεγόμενης και γενιάς του διαδικτύου).</p> <p>Αναγνωρισιμότητα πολιτικών για την Ενέργεια και το Περιβάλλον</p> <p>Στη στοχευμένη ερώτηση εξοικείωσης/αναγνωρισιμότητας των πολιτικών που αφορούν στην ενεργειακή εξοικονόμηση και την ενεργειακή απόδοση, η μεγάλη πλειοψηφία εμφανίζεται εξοικειωμένη με τις</p>

	<p>περισσότερες εξ αυτών.</p> <p>Συγκεκριμένα, σχεδόν το σύνολο της κοινωνίας δηλώνει πως είτε γνωρίζει καλά το θέμα ή έστω ότι κάτι έχει ακούσει/διαβάσει για τις ΑΠΕ (97% με το 51% να γνωρίζει το θέμα καλά), την εξοικονόμηση ενέργειας και την ενεργειακή αποδοτικότητα (97% με το 44% να γνωρίζει το θέμα καλά), τη διαχείριση αποβλήτων (95% με το 40% να γνωρίζει το θέμα καλά) και την κατεύθυνση προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (93%, επίσης, με το 40% να δηλώνει πως γνωρίζει το θέμα καλά).</p> <p>Σε αντίστοιχα υψηλά επίπεδα καταγράφεται και ο βαθμός εξοικείωσης με την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας (87%, με το 33% να γνωρίζει το θέμα καλά), τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος (87% με το 38% να γνωρίζει το θέμα καλά), τα έξυπνα ενεργειακά συστήματα (86% με το 27% να γνωρίζει το θέμα καλά) και την ολοκληρωμένη διαχείριση υδατικών πόρων (86% με το 29% να γνωρίζει το θέμα καλά). Χαμηλότερη σχετικά είναι η εξοικείωση με την κυκλική οικονομία (72% με το 24% να γνωρίζει το θέμα καλά) και τη βιώσιμη αστική μικροκινητικότητα (62% με το 17% να γνωρίζει το θέμα καλά). Σε όλες τις πολιτικές που μετρήθηκαν, η εξοικείωση των ατόμων με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο εντοπίζεται βαθύτερη.</p> <p>Αντίθετα, σε χαμηλότερα επίπεδα καταγράφεται η ορατότητα συγκεκριμένων έργων στα πλαίσια των ανωτέρω πολιτικών: μόλις δύο στους δέκα δηλώνουν ότι κάποιο έργο αναφορικά με τη διαχείριση αποβλήτων (22%) και τις ΑΠΕ (20%) έχει υλοποιηθεί στην περιοχή τους, ένα 15% γνωρίζει κάποιο έργο εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ χαμηλότερη του 10% είναι η αναγνωρισιμότητα έργων έξυπνων ενεργειακών συστημάτων (9%), διαχείρισης υδατικών πόρων (7%), αστικού περιβάλλοντος και προστασίας της βιοποικιλότητας (5%) κ.ο.κ.</p> <p>Σε επίπεδο απήχησης εναλλακτικών πηγών ενέργειας, οκτώ στους δέκα (82%) φαίνεται να συμφωνούν με την άποψη που θέλει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μια αποτελεσματική λύση για το πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη και περισσότεροι από τους μισούς (54%) θεωρούν πως στο άμεσο μέλλον θα χρειαστεί να κατασκευαστούν νέα αιολικά πάρκα ακόμα και μέσα στη θάλασσα. Πιο επιφυλακτική εμφανίζεται η κοινή γνώμη απέναντι στην πυρηνική ενέργεια ως λύση για την υπερθέρμανση του πλανήτη, με το ποσοστό αποδοχής της να κυμαίνεται στο 42%. Αναφορικά με τις πολιτικές βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος, οι έννοιες «αστική αναζωογόνηση», «βιώσιμη αστική κινητικότητα» και «νέο ευρωπαϊκό Bauhaus» καταγράφουν περιορισμένη αναγνωρισιμότητα στην ελληνική κοινωνία, με τα ποσοστά όσων δηλώνουν πως τις γνωρίζουν σε μεγαλύτερο βάθος να μετρούνται μόλις στο 15%, 14% και 6% για την κάθε μια αντίστοιχα. Σε αντίστοιχα χαμηλά επίπεδα καταγράφεται και ο βαθμός γνώσης γύρω από σημαντικές ευρωπαϊκές συμφωνίες και στρατηγικές: μπορεί η πλειοψηφία να δηλώνει πως έστω κάτι έχει ακούσει για τη «στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» (79%), την «ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία» (70%) και τη «στρατηγική της ΕΕ για την κυκλική οικονομία» (55%), αλλά τα ποσοστά των πολιτών που γνωρίζουν καλά τις βασικές αυτές κατευθύνσεις της ΕΕ ανέρχονται στο χαμηλό 18%, 15% και 12% αντίστοιχα.</p> <p>Η συμβολή των πόρων της ΕΕ στην Ενέργεια και το Περιβάλλον</p> <p>Στη συνέχεια της έρευνας, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη χρηματοδότηση έργων στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Στη στοχευμένη ερώτηση αναγνωρισιμότητας των πολιτικών που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ, η πλειοψηφία εμφανίζεται σχετικά ενήμερη. Πιο συγκεκριμένα, σχεδόν οι εννέα στους δέκα δηλώνουν πως είτε γνωρίζουν καλά το θέμα ή έστω ότι κάτι έχουν ακούσει/διαβάσει για τη συμβολή των ευρωπαϊκών πόρων σε πολιτικές ΑΠΕ (87% με το 35% να γνωρίζει το θέμα καλά), οι οκτώ στους δέκα αναγνωρίζουν τη συνδρομή της ΕΕ σε πολιτικές που αφορούν την εξοικονόμηση ενέργειας (80% και 29% αντίστοιχα), τη διαχείριση αποβλήτων (80%: 26%), την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (78%: 25%) και τα έξυπνα ενεργειακά συστήματα (76%: 23%). Στα επίπεδα του 70% ανέρχεται η αναγνωρισιμότητα της συγχρηματοδότησης έργων από την ΕΕ στα πεδία της διαχείρισης υδατικών πόρων (71% με το 18% να γνωρίζει το θέμα καλά), της προστασίας της βιοποικιλότητας (69%: 21%) και των πολιτικών που αφορούν στο αστικό περιβάλλον (66%: 16%). Χαμηλότερη σχετικά είναι η αναγνωρισιμότητα της συμβολής της ΕΕ αναφορικά με την κυκλική οικονομία (55% με το 14% να γνωρίζει το θέμα καλά) και τη βιώσιμη αστική μικροκινητικότητα (53% με το 12% να γνωρίζει το θέμα καλά). Και στον συγκεκριμένο δείκτη, η αναγνωρισιμότητα της οικονομικής συνδρομής της ΕΕ είναι μεγαλύτερη ανάμεσα στους πολίτες με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο.</p> <p>Όσον αφορά τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την υλοποίηση των πολιτικών στην ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση, πρώτα σε αναγνωρισιμότητα από τους πολίτες κατατάσσονται κατά σειρά: τα περιφερειακά προγράμματα του ΕΣΠΑ με 70%, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με 55%, τα τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ με 46% και το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα με 34%. Χαμηλότερα κατατάσσονται τα δάνεια από αναπτυξιακές τράπεζες (20%), οι κοινοτικές πρωτοβουλίες (18%) και ο χρηματοδοτικός μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (11%).</p> <p>Κλείνοντας, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να επιλέξουν τους τομείς στους οποίους θα ήθελαν να κατευθυνθούν περισσότεροι ευρωπαϊκοί πόροι στο μέλλον: η διαχείριση αποβλήτων επιλέχθηκε πρώτη από το 40% και η αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δεύτερη με 36%, με την τετράδα να συμπληρώνεται από τους τομείς της εξοικονόμησης ενέργειας και τις ΑΠΕ με 34% και 32% αντίστοιχα.</p>
--	--

Πίνακας 8 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 2 «Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27»

α/α	2
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27 (ανακεφαλαιωτική – εφαρμογής)
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Α) Αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 14-20 και των συνεπειών του στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27</p> <p>Αφορά την αξιολόγηση των συνολικών παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη – ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ” για τα έργα του Τομέα Περιβάλλοντος – Άξονες Προτεραιότητας 10 – 11 – 12- 13 – 14 – 14B κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.</p> <p>Πρόκειται για αξιολόγηση εφαρμογής των παρεμβάσεων, θα είναι ανακεφαλαιωτική και θα υλοποιηθεί σε συνέργεια με την αξιολόγηση για την πορεία εφαρμογής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ που υλοποιήθηκε το 4ο Τρίμηνο του 2023, σε συνδυασμό με την Τελική Αναθεώρηση του Προγράμματος, με τελικό στόχο τη διαμόρφωση ικανών συνθηκών για ένα «επιτυχές κλείσιμο» του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Επίσης θα αξιολογηθούν οι επιπτώσεις του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27.</p> <p>Στόχος της αξιολόγησης θα είναι κυρίως το σύνολο των παρεμβάσεων που δεν ολοκληρώνονται στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και μεταφέρονται στο νέο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 (έργα μεταφερόμενα) και τα τμηματοποιημένα έργα (phasing) τα οποία συνεχίζονται από την ΠΠ 2014-2020 στη νέα ΠΠ 2021-2027, έτσι ώστε με τα νέα δεδομένα να διαμορφωθεί και να επικαιροποιηθεί ο αρχικός σχεδιασμός του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» - ΠΕΚΑ 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα στοιχεία που έχουν προκύψει σε συνδυασμό με τις τρέχουσες πολιτικές προτεραιότητες και τις νέες προϋποθέσεις ανασχεδιασμού των παρεμβάσεων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.</p> <p>Β) Αξιολόγηση για τον Σχεδιασμό και την Οργάνωση των Παρεμβάσεων της Προτεραιότητας 1 "Ενεργειακή Απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές" του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις των Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό ο Ανάδοχος καλείται να προβεί σε αξιολόγηση:</p> <p>α) της προόδου υλοποίησης των παρεμβάσεων στους άξονες 10 και 10B (έργα ενεργειακής Αναβάθμισης και λοιπές δράσεις ενεργειακού τομέα) και σχετικές δράσεις του αξ.14 του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, μεταφερόμενα και τμηματοποιημένα, τα οποία θα υλοποιηθούν στο ΠΕΚΑ 2021-2027, καθώς και αντίστοιχα έργα και προγράμματα του ΕΠΑΝΕΚ 14-20 (π.χ. τύπου «Εξοικονομώ», έργα ΕΑΓΜΕ) και έργα του ΕΠΑΝΕΚ που μπορεί εν δυνάμει να τμηματοποιηθούν κατ’ εφαρμογή του Κανονισμού Fast Care (π.χ. φυσικού αερίου).</p>

α/α	2
	<p>β) των παρεμβάσεων που προγραμματίζεται να υλοποιηθούν στην Προτεραιότητα 1 του ΠΕΚΑ 2021-2027, στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων 2i – 2ii – 2iii.</p> <p>Γ) Πρόταση Ανάγκης Αναθεώρησης του ΠΕΚΑ 2021-2027 ως συνέπεια της υλοποίησης των Ε.Π. της περιόδου 2014-2020</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των δεδομένων που προέκυψαν, ο Ανάδοχος θα τεκμηριώσει την ανάγκη ή μη αναθεώρησης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, ως συνέπεια της υλοποίησης των Τομεακών Προγραμμάτων του 2014-2020.</p> <p>Συγκεκριμένα, θα εντοπιστούν οι τυχόν απαραίτητες τροποποιήσεις στη λογική της παρέμβασης, προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που τίθενται στους Κανονισμούς σχετικά με τη συγχρηματοδότηση των Προγραμμάτων (θεματική συγκέντρωση, κατηγορίες περιφερειών, συμβολή στην κλιματική αλλαγή και βιοποικιλότητα κ.λ.π.) και παράλληλα θα γίνει τεκμηρίωση της πρότασης αλλαγής ή διόρθωσης των ειδικών στόχων, πεδίων παρέμβασης ή/και δεικτών.</p> <p>Επιπλέον κρίνεται απαραίτητο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διερευνηθούν οι παράγοντες που δημιουργούν καθυστερήσεις στην πρόοδο υλοποίησης των έργων, τεκμηριώνοντας αν οι καθυστερήσεις οφείλονται σε μεταβολή του οικονομικού περιβάλλοντος, της αγοράς εργασίας, σε περιβαλλοντικούς παράγοντες, μεταβολές που σχετίζονται με την υλοποίηση και τη διαχείριση των Ε.Π. κ.λ.π. • να προσδιοριστούν αναλυτικά πιθανές αλλαγές στις υποθέσεις εργασίας που έγιναν κατά τη διαμόρφωση του Πλαισίου Επίδοσης στην κατάρτιση του ΠΕΚΑ 2021-2027, τεκμηριώνοντας τα αίτια που τις προκάλεσαν και καταγράφοντας πιθανές προτάσεις τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης. <p>Στο πλαίσιο αυτό, ο Ανάδοχος θα διαμορφώσει σχέδιο πρότασης Αναθεώρησης του ΠΕΚΑ 21-27.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση αφορά το σύνολο των παρεμβάσεων του Τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, σε επίπεδο: Άξονα Προτεραιότητας - Επενδυτικής Προτεραιότητας - Ειδικών Στόχων.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Α) Αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του τομέα περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 14-20 και των συνεπειών του στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων; • Τα προς τμηματοποίηση και μεταφορά έργα στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 ανταποκρίνονται στις πολιτικές της Ε.Ε για τη νέα Προγραμματική Περίοδο;

α/α	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής του Κανονισμού 2022/2039 (Fast Care) για την ολοκλήρωση έργων του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ που μπορεί εν δυνάμει να τμηματοποιηθούν. • Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος; • Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν αποδοτικές σε σχέση με το κόστος; • Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι κατάλληλος για την υλοποίηση του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη τα έργα του Τομέα Περιβάλλοντος που μεταφέρονται ή τμηματοποιούνται από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027; • Τα μεταφερόμενα έργα από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 ανταποκρίνονται στις πολιτικές της Ε.Ε για τη νέα Προγραμματική Περίοδο; Απαιτείται ανασχεδιασμός και συνδρομή από Jaspers EIB ; • Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των παρεμβάσεων που μεταφέρονται ή τμηματοποιούνται από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027, οι αποκλίσεις επηρεάζουν τη στοχοθεσία του νέου Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027; • Ο χρονοπρογραμματισμός και το περιεχόμενο των παρεμβάσεων έλαβε επαρκώς υπόψη τις τεχνικές και διαχειριστικές δυνατότητες των φορέων υλοποίησης και, αν αυτές δεν ήταν επαρκείς, προβλέφθηκαν δράσεις εκπαίδευσης / μεταφοράς τεχνογνωσίας; • Υπάρχει επαρκής συντονισμός με σχετικές παρεμβάσεις άλλων Προγραμμάτων και χρηματοδοτικών μέσων, ώστε να επιτυγχάνονται συνέργειες και πολλαπλασιασμός των θετικών επιπτώσεων; • Οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων και οι στόχοι τους είναι κατάλληλοι για την υλοποίηση και παρακολούθηση της προόδου του ΠΕΚΑ 2021-2027 και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του νέου Προγράμματος ; • Απαιτείται συνδρομή από Jaspers; • Διασφαλίζεται η τήρηση των Οριζόντιων Αρχών όπως αυτές αναφέρονται στο Άρθρο 9 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. <p>Β) Αξιολόγηση για τον Σχεδιασμό και την Οργάνωση των Παρεμβάσεων της Προτεραιότητας 1 "Ενεργειακή Απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές" του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις των Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; Ο βαθμός επίτευξης των στόχων προβλέπεται ως ικανοποιητικός; • Προσδιορισμός κρίσιμων παραμέτρων, ώστε οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις να είναι αποτελεσματικές. • Προσδιορισμός της εξοικονόμησης ενέργειας και της μείωσης εκπομπών ισοδύναμων CO₂ από τις παρεμβάσεις της Προτεραιότητας 1 που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν. • Διερεύνηση ανάγκης χρήσης χρηματοδοτικού μέσου – όπως για παράδειγμα Ταμείο τύπου «Εξοικονομώ» για τις Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης ΜΜΕ ή

α/α	2
	<p>κατοικιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα προς τμηματοποίηση και μεταφορά έργα στην Προτεραιότητα 1 του ΠΕΚΑ 2021-2027 ανταποκρίνονται στις πολιτικές της Ε.Ε για τη νέα Προγραμματική Περίοδο; • Εφαρμογή του Κανονισμού 2022/2039 (Fast Care) για την ολοκλήρωση έργων του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και του ΕΠΑΝΕΚ που μπορεί εν δυνάμει να τμηματοποιηθούν (π.χ. φυσικού αερίου). • Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός της Προτεραιότητας 1 είναι επαρκής για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τα έργα που μεταφέρονται – τμηματοποιούνται από την ΠΠ 2014-2020; • Οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις της Προτεραιότητας 1 λειτουργούν κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; • Προσδιορισμός βιωσιμότητας των παρεμβάσεων και διατήρησης του οφέλους και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης. • Συνέργεια και συμπληρωματικότητα των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων με δράσεις – έργα που αφορούν στον Τομέα της Ενέργειας και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027. • Διασφάλιση της τήρησης των Οριζόντιων Αρχών όπως αυτές αναφέρονται στο Άρθρο 9 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060 του Ευρωπ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. • Απαιτείται ανασχεδιασμός με διαφορετική κατανομή των πόρων λόγω νέων συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί;
Μέθοδος	<p>Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκρών και αποτελέσματος συστήματος παρακολούθησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και του ΕΠ ΑνΕΚ 2014-2020</p> <p>Στατιστική ανάλυση</p>
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτες Εκρών και Αποτελέσματος – Δεδομένα Σχεδίων Δράσης ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΕΠ-ΑνΕΚ που συνδέονται με τους συγκεκριμένους στόχους της αξιολόγησης – Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου: θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ (σύνολο στοιχείων από αναφορές του ΟΠΣ). • Το εν ισχύ ΠΕΚΑ 21-27 και το σχέδιο αξιολόγησής του. • Το εν ισχύ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και όλα τα συνοδά έγγραφα (other member state documents). • Η πλέον πρόσφατη αξιολόγηση επιδόσεων του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ. • Η ετήσια έκθεση έτους 2022 του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ. • Η εξειδίκευση του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΕΠ-ΑνΕΚ. • Το σχέδιο δράσης δαπανών κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ως ισχύει. • Λοιπά διαθέσιμα στοιχεία για τα έργα του τομέα Περιβάλλοντος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των έργων των ΕΦΔ. • Το εν ισχύ ΕΠ-ΑνΕΚ και τα συνοδά έγγραφα (other member state documents) που αφορούν τον τομέα ενέργειας.

α/α	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Η εξειδίκευση του ΕΠ-ΑνΕΚ. • Η ετήσια έκθεση έτους 2022 του ΕΠ-ΑνΕΚ. • Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για τα έργα του άξονα 10 και 10B του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και αντίστοιχα έργα του ΕΠ-ΑνΕΚ 14-20 – τμηματοποιημένα ή μεταφερόμενα - που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν από το ΠΕΚΑ 2021-2027.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές (Συνεργασία με τη ΔΑ)
Διάρκεια	<p>Χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 3^ο τρίμηνο 2024</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 4^ο τρίμηνο 2024</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 2^ο τρίμηνο 2025</p>
Εκτιμώμενος π/υ	80.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωσή της.</p> <p>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</p>

Πίνακας 9 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 3 «Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060»

α/α	3
Τίτλος αξιολόγησης	Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Εφαρμογής του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 βάσει του Άρθρου 18 του Καν. 2021/1060.
Περιεχόμενο	<p>Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προκύπτουν από το Άρθρο 18 του Καν. 2021/1060 «Ενδιάμεση επανεξέταση και ποσό ευελιξίας», θα διενεργηθεί ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΠΠ 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία - Παρ. 1 του Άρθρου 18:</p> <p>α) τις νέες προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που θα εγκριθούν το 2024·</p> <p>β) την πρόοδο στην υλοποίηση του ολοκληρωμένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, εφόσον συντρέχει περίπτωση·</p> <p>γ) την πρόοδο στην εφαρμογή των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·</p> <p>δ) την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του οικείου κράτους μέλους ή περιφέρειας, με ιδιαίτερη έμφαση στις χωρικές ανάγκες, λαμβάνοντας υπόψη κάθε σημαντική αρνητική χρηματοοικονομική, οικονομική ή κοινωνική εξέλιξη·</p> <p>ε) τα κυριότερα αποτελέσματα των σχετικών αξιολογήσεων·</p> <p>στ) την πρόοδο στην επίτευξη των οροσήμων, λαμβάνοντας υπόψη τις μείζονες δυσκολίες που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος.</p> <p>Κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027, θα εξεταστεί η πρόοδος στην επίτευξη των οροσήμων του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων.</p> <p>Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 απαιτείται κανονιστικά να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2024, δεδομένου ότι στη συνέχεια :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2025, αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο [Παράγρ. 2 Άρθρου 18]. • Η Επιτροπή εκπονεί έκθεση σχετικά με το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έως το τέλος του έτους 2026 [Παράγρ. 6 Άρθρου 18]. <p>Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Προγράμματος θα γίνουν προτάσεις για ενδεχόμενη αναθεώρηση, η οποία θα περιλαμβάνει απαραίτητα συγκεκριμένες προτάσεις για (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Παράγρ. 3 του Άρθρου 18):</p>

	<p>α) αναθεώρηση της κατανομής των χρηματοδοτικών πόρων ανά προτεραιότητα·</p> <p>β) αναθεωρημένους ή νέους στόχους·</p> <p>γ) τα ποσά των συνεισφορών στο Πρόγραμμα InvestEU ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας, κατά περίπτωση.</p> <p>Η ενδεχόμενη πρόταση αναθεώρησης του Προγράμματος θα υποβληθεί στην Επιτροπή, η οποία στη συνέχεια εξετάζει και εγκρίνει το αναθεωρημένο πρόγραμμα σύμφωνα με το Άρθρο 24 του Καν. 2021/1060, συμπεριλαμβανομένης της οριστικής κατανομής του ποσού της ευελιξίας.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αντιμετωπίζουν στο σύνολό τους τις στρατηγικές προτεραιότητες όπως περιγράφονται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα και συνάδουν με τις ανάγκες, προτεραιότητες και τους στόχους που έχουν τεθεί ; • Ο χρονοπρογραμματισμός των παρεμβάσεων σε όλες τις Προτεραιότητες του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 είναι ρεαλιστικός και επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί; Σε περιπτώσεις καθυστέρησης έχουν εντοπιστεί οι λόγοι καθυστέρησης ώστε να ληφθεί έγκαιρα μέριμνα για τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες με στόχο να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι χρονοκαθυστερήσεις; • Έχουν επιτευχθεί ή πρόκειται να επιτευχθούν οι τιμές στόχοι των δεικτών εκροών (τιμές ορόσημα 2024); Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες εκροής; • Οι έως τώρα αναμενόμενες εκροές επιτυγχάνονται με το δυνατόν μικρότερο κόστος; Τα στοιχεία των εκροών συνάδουν με τα προβλεπόμενα μοναδιαία κόστη από τις σχετικές μελέτες κόστους οφέλους; • Έχουν επιτευχθεί μεσοπρόθεσμα ή με βάση την έως τώρα πορεία υλοποίησης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 πρόκειται να επιτευχθούν αποδοτικά οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών αποτελεσμάτων; Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες αποτελέσματος; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις ικανοποιούν τις ανάγκες των δικαιούχων που έχουν επιλεγεί; • Διερεύνηση συνέργειας και συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων που υλοποιούνται ή σχεδιάζεται να υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 με στόχο την επίτευξη μέγιστου πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος. • Είναι δυνατόν να ληφθούν διορθωτικά μέτρα συνολικά για την πορεία του Προγράμματος; Να προταθούν συγκεκριμένα μέτρα για την επιτυχή υλοποίηση του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 ώστε να καλύπτονται τα κριτήρια της

	<p>αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> Απαιτείται συνολικά αναθεώρηση του προϋπολογισμού ανά Προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις; Απαιτείται ανασχεδιασμός παρεμβάσεων λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές ισχύουσες πολιτικές;
Μέθοδος	<p>Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση δεδομένων.</p> <p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες εκροής, δείκτες αποτελέσματος, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα δεικτών αποτελεσμάτων για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα συνολικά του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	<p>Εσωτερική αξιολόγηση (in house)</p>
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 1ο τρίμηνο 2025</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 1ο τρίμηνο 2025</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 1ο τρίμηνο 2025</p>
Εκτιμώμενος π/υ	-
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση της.</p> <p>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</p>

Πίνακας 10 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 4 «Ενδιάμεση Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027»

α/α	4
Τίτλος αξιολόγησης	<i>Ενδιάμεση Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027</i>
Αντικείμενο αξιολόγησης	Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.
Περιεχόμενο	<p>Ανασκόπηση των Δράσεων Δημοσιότητας που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, έως τη στιγμή της αξιολόγησης.</p> <p>Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της στρατηγικής επικοινωνίας και των Δράσεων Δημοσιότητας που έχουν υλοποιηθεί έως το 3^ο τρίμηνο του 2026.</p> <p>Προβολή και αναγνωρισιμότητα των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΕΚΑ 2021-2027, των πράξεων, των πολιτικών και του ρόλου των Ταμείων (ΕΤΠΑ και ΤΣ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Επάρκεια ενημέρωσης των δικαιούχων και του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Διάχυση των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.</p> <p>Προτάσεις για ανασχεδιασμό των υλοποιούμενων Δράσεων Επικοινωνίας με στόχο τη μεγιστοποίηση της προβολής, ενημέρωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.</p> <p>Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας.</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ 2021-2027, αναγνωρισιμότητα Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 και πράξεων που συγχρηματοδοτεί, ρόλου Ταμείων (ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής) και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, πράξεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027. Τήρηση υποχρεώσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης (δικαιούχοι). Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027. Πηγές πληροφόρησης πράξεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027. Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις πράξεις. Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον του κοινού. Αντιλαμβανόμενο όφελος από τη συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.
Μέθοδος	Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας μέσω συγκεκριμένων δεικτών. Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές).

Δεδομένα	<p>Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων / επισκεπτών / καταχωρήσεων, κ.α.).</p> <p>Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.α.).</p> <p>Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας).</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές σε συνεργασία με τη ΔΑ
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 2ο τρίμηνο 2026</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 3ο τρίμηνο 2026</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2026</p>
Εκτιμώμενος π/υ	25.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση της.</p> <p>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</p>

Πίνακας 11 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 5 «Αξιολόγηση των παρεμβάσεων της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία" (5A) και των πιλοτικών Προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (5B)

α/α	5A
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία" του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η παρούσα αξιολόγηση αφορά στο σύνολο των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία" του ΠΕΚΑ 2021-2027 και του Ειδικού Στόχου 2νι "Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία", με σκοπό την επίτευξη των στόχων της κυκλικής οικονομίας και τη συμμόρφωση με το κοινοτικό κεκτημένο αναφορικά με τα ποσοστά ανακύκλωσης των στερεών αποβλήτων (60% το 2030 και 65% το 2035) και της εκτροπής από την ταφή.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάζεται η υλοποίηση των παρακάτω παρεμβάσεων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • σύγχρονες Μονάδες Ανάκτησης και Ανακύκλωσης (ΜΑΑ) που δέχονται και επεξεργάζονται πρωτίτως αστικά απόβλητα που συλλέγονται χωριστά, με σκοπό την ανάκτηση υλικών μέσω μηχανικής και βιολογικής επεξεργασίας. • Μονάδες Επεξεργασίας προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ). • Συστήματα εξοπλισμού Διαλογής στη Πηγή και συλλογής αποβλήτων σε διακριτά ρεύματα καθώς και λοιπές διαδημοτικές εγκαταστάσεις (Σταθμοί Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ), Πράσινα Σημεία κλπ). <p>Επιπλέον, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει την ολοκλήρωση των τμηματοποιημένων Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) από την ΠΠ 2014-2020 και τη μετατροπή τους σε ΜΑΑ καθώς και την μετατροπή των υφιστάμενων, ολοκληρωμένων, ΜΕΑ σε ΜΑΑ. Οι προκηρυσσόμενες δράσεις θα είναι ολιστικού χαρακτήρα, μια ανά Περιφέρεια και σύμφωνα με τον εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ.</p>
Περιεχόμενο	<ul style="list-style-type: none"> • Θα αξιολογηθεί το σύνολο των παρεμβάσεων που αφορούν σε έργα που εμπίπτουν στη στοχοθεσία της Προτεραιότητας 4 για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων και την επίτευξη των στόχων της Κυκλικής Οικονομίας : Μεταφερόμενα και τμηματοποιημένα έργα του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, τα οποία θα υλοποιηθούν στο ΠΕΚΑ 2021-2027 καθώς και νέες παρεμβάσεις. • Θα αξιολογηθεί η κατηγορία έργων στρατηγικής σημασίας που εμπίπτει στη στοχοθεσία της Προτεραιότητας 4: <ul style="list-style-type: none"> ○ Προσαρμογή των υφιστάμενων ή/και των εν εξελίξει Μονάδων Μηχανικής – Βιολογικής Επεξεργασίας (ΜΕΑ) ή/και η δημιουργία νέων Μονάδων, ως σύγχρονες Μονάδες Ανάκτησης και Ανακύκλωσης (RRF) οι οποίες θα επεξεργάζονται διακριτά συλλεγόμενα βιολογικά απόβλητα, καθώς και διακριτά συλλεγόμενα ανακυκλώσιμα απόβλητα (πλαστικό, μέταλλο, χαρτί/χαρτόνι, γυαλί κλπ.), όπως προβλέπεται από τον εθνικό σχεδιασμό και

	<p>σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/851, καθώς και υπολειμματικά σύμμεκτα, τα οποία θα βαίνουν, σταδιακά, μειούμενα μέχρι το 2035 σε ένα τελικό ελάχιστο ποσοστό.</p> <ul style="list-style-type: none"> Θα αξιολογηθεί το σύνολο των ανωτέρω αναφερόμενων παρεμβάσεων, ο χρονοπρογραμματισμός υλοποίησής τους και εφόσον είναι απαραίτητο θα γίνουν προτάσεις για ανασχεδιασμό των δράσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες και συνάδουν με τις στρατηγικές προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4; Ο βαθμός επίτευξης των στόχων προβλέπεται ως ικανοποιητικός; Προσδιορισμός κρίσιμων παραμέτρων ώστε οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις να είναι αποτελεσματικές. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Προτεραιότητας 4 είναι επαρκής για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων; Οι παρεμβάσεις της Προτεραιότητας 4 που υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν ικανοποιούν τις ανάγκες των δικαιούχων; Οι παρεμβάσεις της Προτεραιότητας 4 που υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν λειτουργούν κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; Προσδιορισμός βιωσιμότητας των παρεμβάσεων και διατήρησης του οφέλους και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης. Συνέργεια και συμπληρωματικότητα με παρεμβάσεις που αφορούν στον Τομέα της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Αποβλήτων και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027. Απαιτείται ανασχεδιασμός παρεμβάσεων λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές ισχύουσες πολιτικές;
Μέθοδος	<p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες εκροής, δείκτες αποτελέσματος, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών για την Προτεραιότητα 4 του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα δεικτών αποτελεσμάτων για την Προτεραιότητα 4 του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των σχετικών παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 για την Προτεραιότητα 4 του ΠΕΚΑ 2021-2027. .</p>

Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές σε συνεργασία με τη ΔΑ – Η αξιολόγηση προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί από κοινού με την αξιολογηση με α/α 5B (ολιστικά υδάτων)
α/α	5B
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση της εφαρμογής των πιλοτικών Προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων του Προγράμματος “Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή” 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 : «Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων» του Προγράμματος “Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή” 2021-2027 σχεδιάζεται να χρηματοδοτηθούν 4 πιλοτικές δράσεις ολιστικής διαχείρισης του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης.</p> <p>Οι παρεμβάσεις αυτές θα ακολουθούν την γενική αρχή, ότι οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα του νερού (πόσιμο νερό και λύματα) θα πρέπει να βασίζονται σε έναν ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό, που επιτυγχάνεται με ικανούς Δικαιούχους, που είναι οι Δημοτικές Υπηρεσίες Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) και οι Υπηρεσίες Ύδρευσης των Δήμων, ώστε να μπορούν να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να λειτουργούν τα έργα που εκτελούν, διασφαλίζοντας την 24ωρη εξυπηρέτηση του πολίτη με αποδεκτά οικονομικούς όρους.</p> <p>Οι προτεινόμενες πιλοτικές ολιστικές παρεμβάσεις, έχουν ενδεικτική - πιλοτική εφαρμογή στις εξής τοποθεσίες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υγροβιότοπος Έβρου – Αλεξανδρούπολη, • Κορινθιακός – Σαρωνικός κόλπος, • Κασσάνδρα Χαλκιδικής, • Ρέθυμνο. <p>Οι δράσεις που προτείνονται με τα 4 Πιλοτικά – Ολιστικά Προγράμματα θα αντιμετωπίζουν με ολοκληρωμένο και βιώσιμο τρόπο τις ανάγκες των επιλεγέντων περιοχών (νερό, λύματα, όμβρια ύδατα, διαχείριση λάσπης, επαναχρησιμοποίηση λυμάτων, ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, ενεργειακή απόδοση, συνδεσιμότητα με δίκτυα, ευαισθητοποίηση του κοινού, δράσεις εξοικονόμησης ύδατος στις κατοικίες και τις Επιχειρήσεις, κ.λπ.).</p>
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και του χρονοπρογραμματισμού των 4 πιλοτικών δράσεων ολιστικής διαχείρισης του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες και συνάδουν με τις στρατηγικές προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Προγράμματος Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων; Ο βαθμός

	<p>επίτευξης των στόχων προβλέπεται ως ικανοποιητικός;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορισμός κρίσιμων παραμέτρων ώστε οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις να είναι αποτελεσματικές. • Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των πιλοτικών δράσεων του Προγράμματος Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων είναι επαρκής για την υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων; • Οι παρεμβάσεις του Προγράμματος Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων που υλοποιούνται ικανοποιούν τις ανάγκες των δικαιούχων; • Οι παρεμβάσεις του Προγράμματος Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων που υλοποιούνται, λειτουργούν κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; • Προσδιορισμός βιωσιμότητας των παρεμβάσεων και διατήρησης του οφέλους και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης.
Μέθοδος	<p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες εκροής, δείκτες αποτελέσματος, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων για τις πιλοτικές παρεμβάσεις του Προγράμματος Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των σχετικών παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 για την Προτεραιότητα 5 του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	<p>Εξωτερικοί αξιολογητές σε συνεργασία με τη ΔΑ</p>
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 4ο τρίμηνο 2026</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 1ο τρίμηνο 2027</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2027</p>
Εκτιμώμενος π/υ	<p>80.000 € (αφορά αξιολογήσεις α/α 5Α και 5Β)</p>
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση της.</p> <p>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</p>

Πίνακας 12 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 7 «Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027»

α/α	7
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η παρούσα αξιολόγηση αφορά στο σύνολο των έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, όπως αυτά αποτυπώνονται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα, σύμφωνα με το Προσάρτημα 3: «Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα».</p> <p>Οι παρεμβάσεις Στρατηγικής Σημασίας του ΠΕΚΑ (1^η αναθεώρηση) είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα – Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» 2. Διασύνδεση Κρήτης με ΕΣΜΗΕ – Φάση II- Στάδιο 2^ο, διασύνδεση Κρήτης-Αττικής 3. Αντιπλημμυρική θωράκιση της Χώρας 4. Ολοκλήρωση Οικολογικού Πάρκου στο Φαληρικό Όρμο 5. Πρωτοβουλία "GR-eco Islands" 6. Δημιουργία ποδηλατικών διαδρόμων και δικτύου τους 7. Προσαρμογή των υφιστάμενων ή / και των εν εξελίξει Μονάδων Μηχανικής – Βιολογικής Επεξεργασίας (ΜΕΑ) ή/ και η δημιουργία νέων Μονάδων, ως σύγχρονες Μονάδες Ανάκτησης και Ανακύκλωσης (RRF) 8. Πιλοτικά προγράμματα ολιστικής διαχείρισης υδάτων και λυμάτων στο Ρέθυμνο, Αλεξανδρούπολη, Κασσάνδρα, Σαρωνικό/Κορινθιακό <p>Για τις παρεμβάσεις με α/α 7 και 8 θα διενεργηθεί ιδιαίτερη ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση εφαρμογής, στο πλαίσιο της αξιολόγησης με α/α 5.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση του σχεδιασμού, του χρονοπρογραμματισμού και της εξέλιξης της υλοποίησης των έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p>

Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες και συνάδουν με τις στρατηγικές προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο πλαίσιο των έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027; Ο βαθμός επίτευξης των στόχων προβλέπεται ως ικανοποιητικός; • Προσδιορισμός κρίσιμων παραμέτρων ώστε οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις Στρατηγικής Σημασίας να είναι αποτελεσματικές. • Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των έργων Στρατηγικής Σημασίας του ΠΕΚΑ 2021-2027 είναι επαρκής για την υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων; • Τα υλοποιούμενα έργα Στρατηγικής Σημασίας του ΠΕΚΑ 2021-2027 ικανοποιούν τις ανάγκες των δικαιούχων; • Τα έργα Στρατηγικής Σημασίας του ΠΕΚΑ 2021-2027 που υλοποιούνται λειτουργούν κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; • Προσδιορισμός βιωσιμότητας των παρεμβάσεων και διατήρησης του οφέλους και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης. • Απαιτείται ανασχεδιασμός των παρεμβάσεων στρατηγικής σημασίας λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές ισχύουσες πολιτικές; • Διερεύνηση συνέργειας και συμπληρωματικότητας των έργων Στρατηγικής Σημασίας που υλοποιούνται από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» με σχετικές παρεμβάσεις στρατηγικής σημασίας που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 με στόχο την επίτευξη μέγιστου πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος.
Μέθοδος	<p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες εκροής, δείκτες αποτελέσματος, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων για τα έργα Στρατηγικής Σημασίας του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των σχετικών παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	<p>Εξωτερικοί αξιολογητές σε συνεργασία με τη ΔΑ</p>
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 2ο τρίμηνο 2027</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 3ο τρίμηνο 2027</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2027</p>

Εκτιμώμενος π/υ	60.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p><i>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή της.</i></p> <p><i>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</i></p>

Πίνακας 13 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 8 «Τελική Αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027»

α/α	8
Τίτλος αξιολόγησης	<i>Τελική Αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027</i>
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Στρατηγικές Επιλογές Δράσεων Δημοσιότητας και Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.</p> <p>Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας κατά την ΠΠ 2021-2027.</p>
Περιεχόμενο	<p>Ανασκόπηση των Δράσεων Δημοσιότητας που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των Δράσεων Δημοσιότητας που έχουν υλοποιηθεί κατά την ΠΠ 2021-2027 στο πλαίσιο του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας.</p> <p>Προβολή και αναγνωρισιμότητα των παρεμβάσεων που έχουν συγχρηματοδοτηθεί από το ΠΕΚΑ 2021-2027, των πράξεων και του ρόλου των Ταμείων (ΕΤΠΑ και ΤΣ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Επάρκεια ενημέρωσης των δικαιούχων και του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Διάχυση των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.</p> <p>Διαμόρφωση υλικού ανακεφαλαιωτικού από τις δράσεις προβολής, ενημέρωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Εκτίμηση αναγνωρισιμότητας και αποτελεσματικότητας των δράσεων του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Προβολή και αναγνωρισιμότητα της πολιτικής και των παρεμβάσεων του ΠΕΚΑ 2021-2027 και του ρόλου των Ταμείων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας.</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ 2021-2027, αναγνωρισιμότητα Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 και πράξεων που συγχρηματοδοτεί, ρόλου Ταμείων (ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής) και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, πράξεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027. Βαθμός επίτευξης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του Προγράμματος σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί. Τήρηση υποχρεώσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης (δικαιούχοι). Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

	<ul style="list-style-type: none"> • Πηγές πληροφόρησης πράξεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 . • Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις πράξεις. • Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον του κοινού. • Αντιλαμβανόμενο όφελος από τη συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.
Μέθοδος	<p>Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας βάσει του προγραμματισμού των δράσεων (εξετάζονται οι ετήσιοι προγραμματισμοί των δράσεων κατά τη διάρκεια της ΠΠ 2021-2027).</p> <p>Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές) για την αποτίμηση της αναγνωρισιμότητας.</p> <p>Ανάλυση στοιχείων εκροών και αποτελέσματος βάσει προτάσεων του αξιολογητή για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας.</p>
Δεδομένα	<p>Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.).</p> <p>Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.α.).</p> <p>Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας).</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές σε συνεργασία με τη ΔΑ
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 2ο τρίμηνο 2028</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 3ο τρίμηνο 2028</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2028</p>
Εκτιμώμενος π/υ	25.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<p>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή της.</p> <p>Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</p>

Πίνακας 14 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 9 «Αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027»

α/α	9
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η παρούσα αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αποτελεί ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος. Σκοπός είναι η συνολική αποτίμηση των επιπτώσεων υλοποίησης των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΠΕΚΑ 2021-2027, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητά τους.</p> <p>Θα εξεταστεί : το σύνολο των Προτεραιοτήτων και των Ειδικών Στόχων, καθώς και η επίτευξη των στόχων αποτελέσματος του Προγράμματος.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η παρούσα αξιολόγηση του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αφορά στην αποτίμηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν σε όλες τις Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος.</p> <p>Η παρούσα αξιολόγηση θα διενεργηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του Καν. 2021/1060, όπως αυτές καθορίζονται στο Άρθρο 44 παρ. 2, όπου σχετικά αναφέρεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η Διαχειριστική Αρχή πρέπει να εκπονήσει αξιολόγηση επιπτώσεων του Προγράμματος, η οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις 30 Ιουνίου 2029, προκειμένου να αποτυπωθεί ο αντίκτυπος του Προγράμματος.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Επίπτωση (impact)</p> <p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Οι παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» αντιμετωπίζουν στο σύνολό τους τις στρατηγικές προτεραιότητες όπως περιγράφονται στο εγκεκριμένο αναθεωρημένο Πρόγραμμα και συνάδουν με τις ανάγκες, προτεραιότητες και τους στόχους που έχουν τεθεί ; • Οι παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» αντιμετωπίζουν στο σύνολό τους τους στρατηγικούς στόχους όπως αυτοί απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία – Green Deal - και τις περιβαλλοντικές και κλιματικές πολιτικές που συνδέονται με αυτή; • Έχουν επιτευχθεί μεσοπρόθεσμα ή με βάση την έως τώρα πορεία υλοποίησης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 πρόκειται να επιτευχθούν αποδοτικά οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών αποτελεσμάτων; Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και

	<p>μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες αποτελέσματος;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν επιτευχθεί οι τιμές στόχοι των δεικτών εκροών (τιμές ορόσημα 2024); Θα επιτευχθούν οι τελικές τιμές στόχοι των δεικτών εκροών (τιμές στόχοι 2029); Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες εκροής; Τα στοιχεία των εκροών συνάδουν με τα προβλεπόμενα μοναδιαία κόστη από τις σχετικές μελέτες κόστους οφέλους; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις έχουν ικανοποιήσει τις ανάγκες των δικαιούχων που έχουν επιλεγεί; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις ικανοποίησαν και ικανοποιούν τις ανάγκες των ωφελούμενων; Υπήρξαν απρόβλεπτες θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις από την υλοποίηση του Προγράμματος στους τελικά ωφελούμενους; • Στην περίπτωση που οι επιπτώσεις είναι αρνητικές, προβλέφθηκε η ανάγκη έγκαιρης λήψης διορθωτικών μέτρων, ώστε οι αρνητικές επιπτώσεις να μετριασθούν ή ελαχιστοποιηθούν; • Οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν - θετικές και αρνητικές, αναμενόμενες και μη αναμενόμενες – θα μπορούσαν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις; • Τα παραγόμενα οφέλη για τους ωφελούμενους και οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων θα διατηρηθούν και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης; • Αξιολόγηση της δημοσιότητας των υλοποιούμενων παρεμβάσεων και διάχυσης των αποτελεσμάτων που επιφέρουν. • Διερεύνηση συνέργειας και συμπληρωματικότητας των επιπτώσεων των παρεμβάσεων που έχουν υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» με παρεμβάσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 και άλλα χρηματοδοτικά μέσα. Εξέταση της επίτευξης μέγιστου πολλαπλασιαστικού οφέλους.
Μέθοδος	<p>Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση δεδομένων.</p> <p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες αποτελέσματος και εκροής, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ, αλλά και τα δεδομένα που αντλήθηκαν από τις δράσεις δημοσιότητας.</p> <p>Η πλήρης μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων αναμένεται να προταθεί από την ομάδα των αναδόχων εξωτερικών αξιολογητών.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα δεικτών αποτελεσμάτων για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα συνολικά του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας – Green Deal - και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών που συνδέονται με αυτή (για παράδειγμα Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος, Νέα Στρατηγική της Ε.Ε. για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή,</p>

	<i>Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δάση).</i>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	<i>Εξωτερικοί αξιολογητές</i>
Διάρκεια	<i>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 2ο τρίμηνο 2028 Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 3ο τρίμηνο 2028 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2028</i>
Εκτιμώμενος π/υ	80.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<i>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή της. Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</i>

Πίνακας 15 : Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης με α/α 10 «Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 »

α/α	10
Τίτλος αξιολόγησης	Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Αξιολόγηση του συνολικού Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, ώστε να αποτυπωθεί η εικόνα των επιδόσεων του.</p> <p>Θα εξεταστεί το σύνολο των Προτεραιοτήτων, των Ειδικών Στόχων και του συνολικού Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος.</p> <p>Επίσης θα εξεταστεί συνολικά η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας, καθώς και η διάχυση των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η παρούσα εκ των υστέρων (ex-post) αξιολόγηση του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 αφορά σε όλες τις Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος.</p> <p>Η παρούσα αξιολόγηση θα διενεργηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις όπως καθορίζονται στα Άρθρα 43 και 45 του Καν. 2021/1060.</p> <p>Σύμφωνα με το Άρθρο 43 θα πρέπει να διαβιβαστεί από τη Διαχειριστική Αρχή στην Επιτροπή η Τελική Έκθεση επιδόσεων του Προγράμματος έως τις 15 Φεβρουαρίου 2031, όπου θα αξιολογείται η επίτευξη των στόχων του προγράμματος με βάση τα στοιχεία που απαριθμούνται στο Άρθρο 40 παράγραφος 1.</p> <p>Στη συνέχεια η Επιτροπή διενεργεί αναδρομική αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία κάθε Ταμείου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031 - Άρθρο 45 παράγρ. 2.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα (effectiveness)</p> <p>Αποδοτικότητα (efficiency)</p> <p>Συνάφεια (relevance)</p> <p>Συνοχή (coherence)</p> <p>Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. (EU added value)</p> <p>Συμμετοχικότητα (inclusiveness)</p> <p>Προβολή (visibility)</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» αντιμετωπίζουν στο σύνολό τους τις στρατηγικές προτεραιότητες όπως περιγράφονται στο εγκεκριμένο αναθεωρημένο Πρόγραμμα και συνάδουν με τις ανάγκες, προτεραιότητες και τους στόχους που έχουν τεθεί ; Ο χρονοπρογραμματισμός των παρεμβάσεων σε όλες τις Προτεραιότητες του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 εκτιμάται ως ρεαλιστικός; Έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που έχουν τεθεί στο σύνολό τους; Σε περιπτώσεις καθυστερήσεων εντοπίστηκαν οι λόγοι καθυστέρησης και ελήφθη εγκαίρως μέριμνα για τις

	<p>απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες ώστε να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι χρονοκαθυστερήσεις και οι αρνητικές επιπτώσεις;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν επιτευχθεί οι ενδιάμεσες τιμές στόχοι των δεικτών εκροών (τιμές ορόσημα 2024); Επιτυγχάνονται οι τελικές τιμές στόχοι των δεικτών εκροών (τιμές στόχοι 2029); Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες εκροής; • Οι έως τώρα αναμενόμενες εκροές έχουν επιτευχθεί με το δυνατόν μικρότερο κόστος; Τα στοιχεία των εκροών συνάδουν με τα προβλεπόμενα μοναδιαία κόστη από τις σχετικές μελέτες κόστους οφέλους; • Έχουν επιτευχθεί μεσοπρόθεσμα ή με βάση την έως τώρα πορεία υλοποίησης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027 πρόκειται να επιτευχθούν αποδοτικά οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών αποτελεσμάτων; Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και μη επίτευξης των τιθέμενων στόχων για τους δείκτες αποτελέσματος; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις έχουν ικανοποιήσει τις ανάγκες των δικαιούχων που έχουν επιλεγεί; • Τα παραγόμενα οφέλη για τους ωφελούμενους και οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων θα διατηρηθούν και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης; • Αξιολόγηση της δημοσιότητας των υλοποιούμενων παρεμβάσεων και διάχυσης των αποτελεσμάτων που επιφέρουν. • Διερεύνηση συνέργειας και συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων που έχουν υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» με παρεμβάσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και τα Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 και εξέταση της επίτευξης μέγιστου πολλαπλασιαστικού οφέλους. • Απαιτείται συνολικά τελική αναθεώρηση του προϋπολογισμού και των παρεμβάσεων ανά Προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τα συγχρηματοδοτούμενα έργα που υλοποιούνται στο ΠΕΚΑ 2021-2027;
Μέθοδος	<p>Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση δεδομένων.</p> <p>Στατιστική επεξεργασία δεδομένων που είναι διαθέσιμα για : δείκτες εκροής, δείκτες αποτελέσματος, στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Θα αξιοποιηθεί το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.</p> <p>Η πλήρης μεθοδολογία αναμένεται να προταθεί από την ομάδα των αναδόχων εξωτερικών αξιολογητών.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα δεικτών εκροών για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα δεικτών αποτελεσμάτων για όλες τις Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Δεδομένα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων που υλοποιούνται.</p> <p>Δεδομένα συνολικά του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος ΠΕΚΑ 2021-2027.</p> <p>Στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας – Green Deal - και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών που συνδέονται με αυτή (για παράδειγμα Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος, Νέα Στρατηγική της Ε.Ε. για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή,</p>

	<i>Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δάση).</i>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	<i>Εξωτερικοί αξιολογητές</i>
Διάρκεια	<i>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης : 4ο τρίμηνο 2028 Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης : 1ο τρίμηνο 2029 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης : 2ο τρίμηνο 2029</i>
Εκτιμώμενος π/υ	100.000 €
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	<i>Το πεδίο θα συμπληρωθεί με τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή της. Το πεδίο προστίθεται σε επόμενη αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.</i>

Πίνακας 17 : Ενδεικτικός Πίνακας σχεδιαζόμενων Αξιολογήσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027 – 1^η Τροποποίηση

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (σε € χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
1	Έρευνες κοινού για την αναγνωρισιμότητα πολιτικών στους τομείς της ενέργειας, περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας, που θα εφαρμοστούν στην Νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027	Διαμορφωτική	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑ Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4 ^ο Τρίμηνο 2023	14.350 €	Τεχνική Βοήθεια	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Προτεραιότητα 8 Προτεραιότητα 9
2	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου κλεισίματος του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στον προγραμματισμό του ΠΕΚΑ 21-27 και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στον τομέα ενέργειας των ΤΕΠ της ΠΠ 2014-2020 στον σχεδιασμό και προγραμματισμό της Προτεραιότητας 1 του ΠΕΚΑ 21-27	Διαμορφωτική	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. 	Εξωτερική Αξιολόγηση	2 ^ο Τρίμηνο 2025	80.000 €	Ειδικοί Στόχοι 2i - 2ii - 2iii - 2iv - 2v - 2vi - 2vii - 2viii	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Όλες οι Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (σε € χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
3	Ενδιάμεση Αποτίμηση του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027 (Αξιολόγηση Εφαρμογής) για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας - Άρθρο 18 του Καν. ΕΕ 2021/1060)	Ανακεφαλαιωτική Εφαρμογής	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε 	Εσωτερική Αξιολόγηση (in house)	1 ^ο Τρίμηνο 2025	-	Ειδικοί Στόχοι 2i - 2ii - 2iii - 2iv - 2v - 2vi - 2vii - 2viii	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Όλες οι Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027
4	Ενδιάμεση Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Διαμορφωτική	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας ΠΕΚΑ Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4 ^ο Τρίμηνο 2026	25.000 €	-	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Προτεραιότητα 8 Προτεραιότητα 9
5	Αξιολόγηση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Ανακεφαλαιωτική Εφαρμογής	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4 ^ο Τρίμηνο 2027	80.000 €	Ειδικός Στόχος 2vi, 2v	Ταμείο Συνοχής	Προτεραιότητα 4 Προτεραιότητα 5
	Αξιολόγηση της εφαρμογής των πιλοτικών Προγραμμάτων Ολιστικής Διαχείρισης Υδάτων και Αστικών Λυμάτων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027		<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή 						

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (σε € χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
6	Αξιολόγηση Έργων Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Ανακεφαλαιωτική Εφαρμογής	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4ο Τρίμηνο 2027	60.000 €	Ειδικοί Στόχοι 2i - 2ii - 2iii - 2iv - 2v - 2vi - 2vii - 2viii	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Όλες οι Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021- 2027
7	Τελική Αξιολόγηση της εφαρμογής της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Ανακεφαλαιωτική Εφαρμογής	<ul style="list-style-type: none"> Εκτίμηση αναγνωρισμότητας και αποτελεσματικότητας Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας ΠΕΚΑ Προβολή και αναγνωρισμότητα Βιωσιμότητα της Στρατηγικής Επικοινωνίας 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4ο Τρίμηνο 2028	25.000 €	-	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Προτεραιότητα 8 Προτεραιότητα 9
8	Αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Ανακεφαλαιωτική Επιπτώσεων	<ul style="list-style-type: none"> Επίπτωση Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. 	Εξωτερική Αξιολόγηση	4ο Τρίμηνο 2028	80.000 €	Ειδικοί Στόχοι 2i - 2ii - 2iii - 2iv - 2v - 2vi - 2vii - 2viii	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Όλες οι Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021- 2027

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (σε € χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
9	Εκ των υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) του Προγράμματος "Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή" 2021-2027	Ανακεφαλαιωτική Εφαρμογής	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Συνοχή Προστιθέμενη Αξία Ε.Ε. Συμμετοχικότητα Προβολή 	Εξωτερική Αξιολόγηση	2ο Τρίμηνο 2029	100.000 €	Ειδικοί Στόχοι 2i - 2ii - 2iii - 2iv - 2v - 2vi - 2vii - 2viii	ΕΤΠΑ Ταμείο Συνοχής	Όλες οι Προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021- 2027

